

Vestre Landsret Præsidenten

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

30. juli 2021

Sendt pr. mail til jm@jm.dk og emsa@jm.dk

J.nr.: 21/17796-2
Sagsbehandler: Lars B Olesen

Justitsministeriet har ved brev af 12. juli 2021 (sagsnr. 2021-7002-0008) anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om forbrugeraftaler og lov om aftaler og andre retshandler på formuerettens område.

I den anledning skal jeg meddele, at landsretten ikke ønsker at udtale sig om udkastet.

Med venlig hilsen

Helle Bertung

Østre Landsret

Præsidenten

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

6. august 2021

J.nr.: 21/18364-1

Sendt pr. mail til jm@jm.dk og emsa@jm.dk

Sagsbehandler: Stine Dyppel

Justitsministeriet har ved brev af 12. juli 2021 (sagsnr. 2021-7002-0008) anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om forbrugeraftaler og lov om aftaler og andre retshandler på formuerettens område.

I den anledning skal jeg meddele, at landsretten ikke ønsker at udtale sig om udkastet.

Med venlig hilsen

Carsten Kristian Vollmer

Ellen Busck Porsbo

Justitsministeriet

Præsidenten
Domhuset, Nytorv 25
1450 København K.
Tlf. 99 68 70 15
CVR 21 65 95 09
adm.kbh@domstol.dk
J.nr. 21/18102

Den 21. juli 2021

Ved en mail af 12. juli 2021 har Justitsministeriet anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om forbrugeraftaler og lov om aftaler og andre retshandler på formuerettens område.

Jeg skal i den anledning på vegne af byretspræsidenterne oplyse, at byretterne ikke ønsker at udtale sig om udkastet.

Der henvises til J.nr. 2021-7002-0008.

Med venlig hilsen

Søren Axelsen

From: Marianne Abildtrup <mab@advokatsamfundet.dk>
Sent: 24-08-2021 12:55:32 (UTC +02)
To: Justitsministeriet <jm@jm.dk>; Emma Saugmandsgaard Øe <emsa@jm.dk>
Subject: Vs: Høring vedr. forslag til lov om ændring af forbrugeraftaleloven og aftaleloven, JM sagsnr. 2021-7002-0008 (Sagsnr.: 2021 - 2184)

Tak for henvendelsen.
Advokatrådet har besluttet ikke at afgive høringssvar.

Med venlig hilsen

Marianne Abildtrup
Direktionssekretær
Direkte +45 33 96 97 79

**ADVOKAT
SAMFUNDET**

Advokatsamfundet · Kronprinsessegade 28 · 1306 København K
Telefon +45 3396 9798 · www.advokatsamfundet.dk

Til:

Fra: Justitsministeriet (jm@jm.dk)

Titel: Høring vedr. forslag til lov om ændring af forbrugeraftaleloven og aftaleloven, JM sagsnr. 2021-7002-0008

Sendt 12-07-2021 14:03

:

Se venligst vedhæftede brev + bilag.

Med venlig hilsen

JUSTITSMINISTERIET

Formueretskontoret

Slotsholmsgade 10

1216 København K

Tlf.: 7226 8400

www.justitsministeriet.dk

jm@jm.dk

DANMARKS
TEATERFORENINGER
- teater i hele Danmark

Justitsministeriet
Formueretskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

22. august 2021

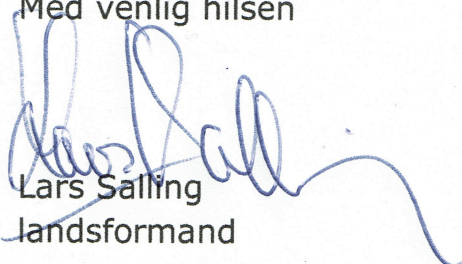
jm@jm.dk
emsa@jm.dk

Sagsnummer 2021-7002-0008

**Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om
forbrugeraftaler og lov om aftaler og andre retshandler på
formuerettens område.**

På vegne Danmarks Teaterforeninger skal jeg herved meddele, at vi ikke har bemærkninger til det i høring fremsendte udkast.

Med venlig hilsen

Lars Salling
landsformand

From: Dansk Arbejdsgiverforening <DA@da.dk>
Sent: 12-07-2021 16:30:31 (UTC +02)
To: Justitsministeriet <jm@jm.dk>
Subject: SV: Høring vedr. forslag til lov om ændring af forbrugeraftaleloven og aftaleloven, JM sagsnr. 2021-7002-0008

Til Justitsministeriet

Ovennævnte falder uden for DA's virkefelt, og vi ønsker ikke at afgive bemærkninger.

Med venlig hilsen

Hjørdis de Stricker
Chefsekretær

Fra: Justitsministeriet
Sendt: 12. juli 2021 14:04
Emne: Høring vedr. forslag til lov om ændring af forbrugeraftaleloven og aftaleloven, JM sagsnr. 2021-7002-0008

Se venligst vedhæftede brev + bilag.

Med venlig hilsen

JUSTITSMINISTERIET
Formueretskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Tlf.: 7226 8400
www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

From: Johanne Berner Hansen <jbh@db.dk>
Sent: 23-08-2021 10:44:43 (UTC +02)
To: Justitsministeriet <jm@jm.dk>
Cc: Emma Saugmandsgaard Øe <emsa@jm.dk>
Subject: J. nr. 2021-7002-0008; Høring over udkast til ændring af forbrugerftaleloven m.fl.

Att: Formueretskontoret

Dansk Bilbrancheråd har modtaget ovenstående høringsmateriale.

Grundlæggende har Dansk Bilbrancheråd ingen indvendinger mod forslaget, men rådet skal påpege nødvendigheden af at få udstedt en vejledning til håndtering af fortrydelsesret indenfor bilsalg.

P.t. foretages brugtbilsalg ikke som systematiseret fjernsalg, idet de fleste købere af især brugte biler ønsker at prøvekøre disse. Under normale omstændigheder indgås en bilhandel altså som butikskøb, men eksempelvis den langvarige nedlukning i begyndelsen af 2021 viste et behov for at omlægge bilhandlen for ikke at overtræde corona-restriktionerne. Denne "prøvekørsel" af et muligt fjernsalgssystem indenfor bilhandel har formentlig modnet branchen til i større omfang at anvende fjernsalg, såfremt køberne – forbrugerne – er klar til dette.

Imidlertid er det yderst vanskeligt at håndtere bilhandler under disse regler; især når det kommer til en forbrugers eventuelle udnyttelse af fortrydelsesretten.

Biler (og andre motorkøretøjer, herunder campere, motorcykler m.v.) adskiller sig særligt fra de varer, der almindeligvis købes via fjernsalg særligt på følgende områder:

1. Langt de fleste biler sælges med forbrugerens tilkøb af forskelligt eftermonteret udstyr. Det kunne være trækrog, solfilm, anden navigation, andre fælge eller undervognsbehandling. Alt sammen noget, som typisk er forskelligt fra køber til køber.
2. En del biler afgiftsberigtiges derudover først ved købet, hvorved sælger altså kan spare en ofte ikke uvæsentlig omkostning til lagerbinding. Med en bilafgiftssats, der kan være helt på til 150 % af bilens værdi, er det ikke en helt ubetydelig post. Når først afgiften er betalt, kan den ikke søges tilbage.
3. En tredje problemstilling ligger i, at bilen indregistreres til køber. Det betyder, at køber fra den dag, hvor aftalen indgås, bliver noteret hos SKAT som ejer eller bruger, og fra denne dag har pligt til at holde bilen forsikret og betale ejerafgift. I og med registreringsattesten fremsendes pr. post til købers almindelige post-adresse, vil køber ofte ikke have modtaget den originale registreringsattest før tidligst 10-14 dage efter handlens indgåelse. Registreringsattesten er det dokument, der er nødvendigt for at kunne afmelde eller omregistrere bilen – hvilket jo skal gøres for at standse de løbende udgifter til forsikring og ejerafgift – ved anvendelsen af fortrydelsesretten.

Kunden vil altså – på det seneste tidspunkt, hvor fortrydelsesretten skal udnyttes – ikke nødvendigvis være i stand til at tilbagelevere bilen med nøgler og det fornødne dokumentgrundlag.

Dertil kommer, at selve registreringen til kunden og omregistreringen er gebyr-belagt fra det offentlige side.

4. En fjerde problemstilling består i, at købet ofte finansieres – men ikke via sælger. Det betyder, at køber – der jo har en fortrydelsesret overfor finansieringsselskabet også – vil (og skal) skulle fortryde flere steder. Derudover vil finansieringsselskabet tinglyse aftalen i bilen, hvilket også er en omkostning for sælger, hvis fortrydelsesretten udnyttes. Det helt store problem opstår naturligvis først, hvis køber vælger ikke at fortryde finansieringen – for så har finansieringsselskabet jo fortsat ret til en sikkerhed – i kraft af bilen.

Ovenstående gør – på sin vis både samlet og hver for sig – at det er yderst vanskeligt at håndtere fortrydelsesretten og især tilbageleveringen. Tilsvarende er udfordringen at opføre værdiforringelsen af bilen ved udnyttelsen. EU-direktivet har i sin præambel indlagt muligheden for at undtage varer, der efter sin art er uforenelig med en tilbagelevering, og netop biler og andre motorkøretøjer kunne meget vel være en af de varegrupper, som er uforenelige med tilbagelevering – uden at det dog er direkte undtaget i den aktuelle forbrugeraftaleloven. Vi hæfter os også ved, at der i den oprindelige lov fra 1977 specifikt var indført en undtagelse i § 8, hvor fabriksnye biler var nævnt som eksempler herpå.

For at imødekomme forbrugerbeskyttelsen kunne en tænkes en skærpet oplysningspligt om, at biler og motorkøretøjer netop er undtaget.

Samlet set er det væsentligste dog, at der p.t. er et udpræget behov i branchen for en vejledning om dels omfanget af fortrydelsesretten og dels – og måske især – opgørelsen af værdiforringelsen. Sidstnævnte især for at anvendelsen af fortrydelsesretten forbliver rimelig overfor begge parter.

Såfremt yderligere oplysninger eller materiale måtte være nødvendigt, står vi i Dansk Bilbrancheråd naturligvis til rådighed.

Med venlig hilsen

Johanne Berner Hansen
Juridisk chef, advokat (L)

Mobil +45 2241 5103
Mail jbh@dbor.dk

Dansk Bilbrancheråd
Kirkevej 1-3
2630 Taastrup
Tel +45 4399 6633
www.dbor.dk

For vores privatlivspolitik se [her](#).

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Fremsendt pr. e-mail til: jm@jm.dk, cc: emsa@jm.dk

Dok. ansvarlig: KMI
Sekretær: CHB
Sagsnr: s2021-989
Doknr: d2021-21017-7.0
16. august 2021

Vedr. J.nr. 2021-7002-0008

Høring vedr. forslag til lov om ændring af forbrugeraftaleloven

Dansk Energi takker for muligheden for at kommentere på udkast til ændringer af forbrugeraftaleloven.

Vi anerkender, at forbrugeraftaleloven skal omfatte alle markeder, hvorpå der indgås forbrugeraftaler. I dette lys har vi forståelse for lovforslagets intentioner.

Imidlertid udstilles også her igennem en række udfordringer særligt på områder, hvor der er anden forbrugerrettet sektorregulering, der kan være i modstrid med det i lovforslaget foreslåede. Dette gælder bl.a. energimarkederne, der er omfattet af EU's indre marked og derfor underlagt EU-regulering også på forbrugerområdet og nationale politiske aftaler.

Dansk Energi ønsker med dette høringssvar, at der sættes fokus på en afklaring af, hvordan reglerne skal fortolkes i forhold til hinanden. Dette gør sig særligt gældende for lovforslagets §1 nr. 5 og nr. 14.

Hertil er det vigtig, at loven giver rum for implementering af løsninger, der understøtter forbrugers reelle interesser og ikke blot indfører snævre rammer. Dette udmønter sig særligt i kommentarer til bestemmelserne i §1 nr. 8, nr. 12 og nr. 14.

Detaljerede kommentarer til lovforslagets enkelte dele fremgår nedenfor.

§1, nr. 4: Handelsmæssig garanti

Der indsættes en ny §3, nr. 7, hvori der fremgår: "... *specifikationer eller ethvert andet krav, der fremgår af ... **de relevante reklamer**, der var tilgængelige ...*".

Det er væsentligt at bemærke, at en reklame aldrig vil indeholde en fuld teknisk specifikation af et produkt. Dermed må det være rimeligt at antage, at bestemmelsen kun finder anvendelse, hvor der er tale om ukorrekte eller decideret misvisende oplysninger i reklamer før køber kan påkalde sig rettighederne nævnt i den nye bestemmelse §3, nr. 7.

§1, nr. 5: Uanmodede leverancer

Ændringen til §6 (nyt stk. 3) medfører, at en forbruger ikke bindes af uanmodet leverance eller aftale på trods af, at denne ikke reagerer på modtagelsen af en sådan. Dette giver anledning til et afgørende spørgsmål ift. den sektorspecifikke lovgivning for elmarkedet.

Det ønskes bekræftet, at der med ændringen til forbrugeraftaleloven ikke sker en tilsidesættelse af gældende regler i elforsyningslovens¹ §6c, som omhandler opsigelser uden indgåelse af anden leveringsaftale på et forbrugssted. I denne situation angiver elforsyningsloven rammer for, at elleverandøren kan tilmelde og forpligte ejeren af forbrugsstedet til en leveringsaftale med et varsel på 5 arbejdsdage – uanset om ejeren bekræfter aftalen eller ej (stiltiende accept). Forbrugere opretholder dog naturligvis sin almindelige fortrydelsesret.

Denne mulighed i elforsyningsloven er et fundamentalt redskab fra lovgivers side i ønsket om at undgå forsyningsafbrydelser, der ellers vil være alternativet til ejer-tilmeldingen (forpligtelsen via stiltiende accept).

Vi ønsker ministeriets bekræftelse af, at ændringen i forbrugeraftaleloven umiddelbart er uden implikationer for lovgivningen på elmarkedet (og gasmarkedet for så vidt angår de lignende regler om distributionsselskabernes tilmelding af kunder til forsyningspligten²).

Forholdet har endvidere relation til lovforslagets §1, nr. 14 (se nedenfor).

I situationer, hvor der ikke er tale om tilmelding af ejere i henhold til elforsyningslovens §6c, men hvor en leverandør uden forudgående accept tilmelder og påbegynder leverance til en forbruger, vil den nye bestemmelse i §6 stk. 3 naturligvis kunne have virkning. I disse tilfælde vil en elleverandør ikke kunne kræve betaling for den uanmodede leverance. Dette er i Dansk Energis optik fint, selvom der kan opstå udfordringer i skelnen mellem hensynet i elforsyningslovens §6c (ejere) og andre tilmeldingssituationer (ikke-ejere). I disse bør elforsyningslovens rammer gå forud i vurderingen om forbrugeren rettelig kan forpligtes eller ej.

§1, nr. 6: Fra "fremgangsmåde" til "forudsætninger" for klage

§8 stk. 1 nr. 22 ændres, så der vedr. klagemuligheder skal oplyses om "forudsætningerne" for at klage og ikke "fremgangsmåden ved" klage. Dansk Energi opfatter, at dette i praksis har begrænset betydning, da mulighederne for klage fortsat skal oplyses. Således består ændringen vel i, at det skal oplyses, såfremt særlige forhold gør sig gældende i forhold forbrugers mulighed for klage? Skulle ministeriet have en anden opfattelse ønskes dette nærmere beskrevet.

§1, nr. 8: Bestilling med "betalingsforpligtelse"

Ministeriet foreslår i §12 med et nyt stk. 2, at såfremt forbrugeren ved afgivelse af en fjernsalgsordre, der medfører en betalingsforpligtelse, skal trykke på en knap eller funktion, så skal denne knap eller funktion være mærket med ordene "ordre med betalingsforpligtelse" eller lignende.

¹ Lov om elforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 984 af 12. maj 2021.

² Pr. 1. april 2023 ændres reglerne på gasmarkedet (Gasforsyningsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 126 af 6. februar 2020), så disse svarer til elforsyningslovens regler herunder §6c. Det er således afgørende for begge markeder, at retten til at binde forbrugere (ejere) med stiltiende accept i henhold sektorlovgivningen fastholdes (med forbrugers ret til fortrydelse in mente naturligvis).

Det fremgår allerede meget tydeligt af §8, at bl.a. samlede udgifter pr. afregningsperiode (§8, stk. 1, nr. 6) skal fremgå tydeligt, hvorfor Dansk Energi er uforstående overfor kravet om, at knappen "Bekræft" i et bestillingsflow skal ændres til "Bekræft – Ordre med betalingsforpligtelse".

Dansk Energi fastholder, at det bør være tilstrækkeligt, at bestillingssiden indeholder en opsummering af, hvad forbrugeren forpligter sig til og, at det er tydeligt, at en bekræftelse heraf indebærer indgåelse af en aftale (hvilket indebærer betaling). Det bør således ikke være teksten på bestillingsknappen, der er afgørende.

Skulle tilføjjelsen i stk.2 forblive uændret ønskes der en klar definition af begrebet "betalingsforpligtelse". Er dette ved engangsbetalinger, faste månedlige betalinger og/eller månedlige betalinger, der afhænger af forbrug?

Det er væsentligt at få klarlagt om ministeriet i sit forslag til §12 reelt mener, at en forbruger ikke vil være bundet af en aftale alene såfremt teksten på en bestillingsknap ikke er ændret? Ikke mindst i lyset af, at reglen som anført i lovforslagets bemærkninger allerede gælder og dermed opfyldes af markedsaktørerne med lignende foranstaltninger, som hidtil er vurderet tilstrækkelige.

§1, nr. 12: Betaling for allerede leverede ydelser ved forbrugerens tilbagetræden

Dansk Energi ønsker uddybning af begrebet "urimeligt høj pris" og en vejledning om, hvorledes ministeriet forstår og vil fastsætte en sådan.

§1, nr. 14: Opsigelse via samme medie eller platform som aftaleindgåelse

Dansk Energi vurderer, at den foreslåede bestemmelse i §28a udmønter initiativ nr. 22 i den tidligere regerings forbrugerpolitiske strategi – "Forbruger i en digital verden" – om, at abonnenter/aftaler skal kunne opsiges lige så simpelt og via samme medie, som da abonnementet blev oprettet. Den foreslåede bestemmelse skal således fremme forbrugerbeskyttelsen og sikre en effektiv og dynamisk konkurrence i de respektive markeder herunder el-, gas- og bredbåndsmarkedet.

Dansk Energi bakker grundlæggende op om at sikre, at det ikke må være sværere for forbrugeren at opsiges end at indgå aftaler, og at der ikke lægges tekniske hindringer i vejen for opsigelse.

Det er imidlertid vigtigt at have for øje, at forbrugerens interesser ikke nødvendigvis varetages ved blot at sikre nem tilgængelighed til en knap, web-menupunkt eller given mailadresse med en tekst om "Opsig din aftale her". Således er det vigtigt, at forbrugeren oplyses om og forstår implikationerne af en opsigelse, hvilket ofte kræver dialog og nærmere vejledning.

Dette gælder ikke mindst for elmarkedet, hvor der som anført til §1 nr. 5 gælder en række sektor-specifikke regler i elforsyningsloven. Det gælder her, at en forbruger, som selv ejer sit målepunkt ikke kan opsiges/udtræde af sin leveringsaftale uden enten a) at indgå en ny aftale med en anden elleverandør (hvilket træder i stedet for opsigelsen) eller b) at anmode om afbrydelse (og de facto nedlæggelse) af sin installation. Ellers vil elforsyningslovens regler (§6c) medføre, at samme ejer gentilmeldes forsyningen hos den seneste leverandør på målepunktet (læs: lig med den leverandør, som de ønsker at opsiges hos!).

Tilsvarende kan der i situationer, hvor forbrugeren er lejer, opstå situationer, hvor opsigelse fører til tilmelding af udlejer som elkunde på målepunktet. Et forhold, som godt nok er elleverandøren uvedkommende, men som typisk vil føre til et utilsigtet mellemværende lejer og udlejer imellem.

Kun i situationer, hvor forbrugeren reelt fraflytter målepunktet, vil en opsigelse kunne eksekveres som tilsigtet. Det fremgår dermed, at der ved mange opsigelser vil opstå et særdeles uhensigtsmæssigt administrativt loop, såfremt forbrugeren ikke er ordentligt oplyst om sine muligheder i forbindelse med aftaleopsigelse. Et forhold, der hverken er til gavn for forbrugeren eller markedet og bør undgås.

Det skal således sikres, at bestemmelsen i §28a ikke blot åbner for en masse utilsigtede opsigelser, som jf. elforsyningsloven vil være virkningsløse. Det ønskes derfor bekræftet, at bestemmelsen i sin hensigt handler om den medie-/platformsmæssige understøttelse af forbrugers mulighed for at indgive ønske om opsigelse, men at en sådan mulighed bør være understøttet af information om forudsætningerne for en opsigelse. Er forudsætningerne for opsigelse reelt ikke til stede i henhold til lovgivningen, så bør denne naturligvis ikke skulle gennemføres – i det mindste ikke uden nærmere vejledende dialog. Regelændringen må derfor ikke fjerne eksisterende muligheder for at kontakte forbrugeren (uanset anvendte platform) om gennemførelsen og konsekvenserne af opsigelsen.

Dansk Energi ser, at der gælder tilsvarende hensyn på bredbåndsområdet om at sikre forbrugernes reelle interesser i forbindelse med opsigelse af abonnement. Det gælder ikke mindst opretholdelse af internetadgang i forbindelse med opsigelse af abonnement og indgåelse af nyt abonnement hos en anden udbyder. Vi er bekymret for, at hvis den foreslåede lovbestemmelse i praksis åbner for straks-opsigelser blot med et enkelt klik på en hjemmeside – uden forudgående vejledning om konsekvenser - kan det føre til spontan-opsigelser uden overvejelser om behovet for tegning af et nyt internet-abonnement hos anden internetudbyder. Hermed opstår der risiko for, at husstande står uden internetadgang i en kortere eller længere periode.

De fleste el-, gas- og bredbåndskunder kan allerede i dag opsiges deres aftale/abonnement samme sted, som de har tegnet dette (mail, telefon, web). I tilfælde af muligheden for at opsiges et abonnement på samme medie eller teknisk platform, som aftalen er indgået på – typisk via en web-bestillingsformular på udbyderens hjemmeside - finder vi det hensigtsmæssigt - og i forbrugernes interesse - at opsigelse ligeledes sker ved at forbrugeren udfylder en formular på hjemmesiden, hvorved udbyderen har mulighed for at gøre kunden opmærksom på vigtige forhold i forbindelse med en opsigelse af aftale/abonnement.

For el- og gasaftaler gælder forhold som anført ovenfor, mens der for bredbåndsydelser gælder, at kunden f.eks. dels skal sende udstyr retur, at kunden skal være opmærksom på eventuelle tillægsprodukter som f.eks. IPTV, og IP-telefoni som bortfalder ved opsigelsen samt, at kunden skal være opmærksom på, at såfremt der ikke er tegnet internet-abonnement et andet sted, kan kunden risikere at stå uden internet i en kortere eller længere periode – alt afhængig af leverandør og access-teknologi.

Vi skal opfordre Justitsministeriet til at tage stilling til disse forhold, så de relevante forbrugers hensyn vedr. opsigelse opfyldes samt til at bekræfte, at bestemmelsen i §28a naturligvis ikke ændrer ved de sektor-specifikke regler i energimarkedet.

-----ooOoo-----

Dansk Energi står naturligvis til rådighed for spørgsmål og nærmere dialog om nærværende kommentarer.

Med venlig hilsen
Dansk Energi

Kristoffer Mitens

Telefon: +45 3530 0437
E-mail: kmi@danskenergi.dk

Justitsministeriet
Att.: Louise Black Mogensen
jm@jm.dk
emsa@jm.dk

Den 24. august 2021

Høring over udkast til lov om ændring af lov om forbrugeraftaler og lov om aftaler og andre retshandler på formuerettens område

Sagsnummer 2021-7002-0008

Dansk Erhverv har ved mail af 15. juli 2021 modtaget ovenstående i høring, og vi skal hermed komme med vores bemærkninger.

Pkt. 5.

Det foreslås at indsætte et nyt punkt i § 6. Det fremgår af det nye 3. pkt.:

"Manglende respons fra forbrugeren"...

Ordet "respons" hører efter vores opfattelse ikke til i en lovbestemmelse. I den engelske udgave af direktivet bruges udtrykket "absence of a response" Vi foreslår, at bestemmelsen formuleres således: "Manglende svar" eller evt. "manglende reaktion" fra forbrugeren efter modtagelse af

Pkt. 14

Det foreslås at indsætte en ny bestemmelse som § 28 a. Formålet med bestemmelsen er at sikre en nemmere adgang for forbrugere til at opsige løbende aftaler og dermed at øge forbrugerbeskyttelsen. Der er tale om en dansk særregel, som efter vores opfattelse er overflødig, og som ikke forbedrer forbrugernes retsstilling.

Vi er *ikke* bekendt med, at det i praksis er et problem for forbrugere at finde ud af at opsige en aftale. De fleste forbrugere ringer eller sender en e-mail, hvis de ønsker at opsige en løbende aftale.

I praksis har der været nogle enkelte tilfælde, hvor erhvervsdrivende har bestemt, at en aftale skal opsiges på en bestemt måde, f.eks. telefonisk.

Det fremgår af almindelige aftaleretlige regler og Forbrugerombudsmandens praksis, at en opsigelse er gyldig, uanset hvordan den afgives. Vilkår, hvorefter en aftale kun kan opsiges på en bestemt måde, vil ofte være i strid med god markedsføringsskik, og vilkåret vil oftest være urimeligt efter aftalelovens regler.

E-handelslovens § 7 sikrer, at en udbyder af informationssamfundstjenester på forsiden eller højst et klik fra forsiden skal give oplysninger om den erhvervsdrivendes "e-post-adresse og eventuelt postadresse og andre oplysninger om tjenesteyderen, som gør det muligt at kontakte og kommunikere med tjenesteyderen." Indgås en fjernsalgsaftale eller indgås en aftale uden for fast forretningssted, vil den erhvervsdrivende efter forbrugeraftaleloven også være forpligtet til på et varigt medium at til at give de kontaktoplysninger, der er nødvendige for at kunne kommunikere med den erhvervsdrivende, herunder for at opsiges aftalen.

På den baggrund mener vi, at en bestemmelse om, at den erhvervsdrivende skal sikre, at forbrugeren kan opsiges aftalen på samme medie eller tekniske platform, som aftalen er indgået på, er overflødig.

Vi mener samtidig at bestemmelsen er upraktisk og byrdefuld, idet aftaler f.eks. kan være indgået via handelsplatforme (App Store, iTunes, dealsites, sociale medier eller andre platforme), hvor den erhvervsdrivende ikke vil være i stand til at sikre, at den foreslåede mulighed for at afgive en opsigelse af aftalen er til stede. Det skal i den forbindelse tages i betragtning, at der er tale om en rent dansk regel, hvorfor der ikke kan forventes at være forståelse fra udenlandske platformes side for at indføre en sådan mulighed. Det vil i værste fald betyde, at danske virksomheder – i modsætning til udenlandske virksomheder - vil være afskåret fra at benytte sådanne platforme til salg af deres varer og ydelser.

Set fra et forbrugersynspunkt er den foreslåede løsning da også uhensigtsmæssig, da den ikke sikrer forbrugere bevis for deres opsigelse.

Med venlig hilsen

Tina Morell
Chefkonsulent

Justitsministeriet
Formueretskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Att. Emma S. Øe
Mail: emsa@jm.dk jm@jm.dk

Fjernvarmens Hus
Merkurvej 7
DK-6000 Kolding
Tlf. +45 7630 8000
mail@danskfjernvarme.dk
www.danskfjernvarme.dk
cvr dk 55 83 10 17

Dansk Fjernvarmes høringssvar vedrørende forslag til lov om ændring af lov om forbrugeraftaler og andre retshandler på formuerettens område sagsnummer 2021-7002-0008

27. august 2021
Side 1/1

Dansk Fjernvarme har udarbejdet høringssvar vedrørende ovennævnte forslag, der har til formål at sikre en tydeligere gennemførelse af forbrugerrettighedsdirektivet.

Hovedproblemstilling

Dansk Fjernvarme ønsker at kommentere på lovforslaget med henblik på de særlige forhold der gør sig gældende for aftaleforholdene vedr. levering af fjernvarme, men også i forhold til forsyningssektoren generelt.

Dansk Fjernvarme er som udgangspunkt af den opfattelse at forbrugeraftaleloven ikke er gældende på aftaler om levering af fjernvarme, da alene fjernvarme leveret på aftalebasis er reguleret af forbrugerrettighedsdirektivet. I dag gælder der en sektorlovgivning og der gælder også branchevejledninger, der regulerer aftaleforholdet til fjernvarmekunderne. Dansk Fjernvarme forventer at denne "lex specialist" udmøntet i bl.a. Dansk Fjernvarmes leveringsbestemmelser, der er under tilsyn af Forsyningstilsynet jf. varmeforsyningsloven § 22a) fortsat alene vil være gældende.

Dermed siger Dansk Fjernvarme dog ikke, at vi ikke vil implementere de bestemmelser, der fremgår af lovforslaget, i Dansk Fjernvarmes leveringsbestemmelser der vil give mening for kunderne og fjernvarmeselskaberne herunder fx fortrydelsesretten inden af fjernvarmen etableres.

Nærmere uddybning af hovedproblemstillingen

Levering af fjernvarme er offentlig reguleret, og derfor er der ikke tale om et almindeligt forbrugeraftaleretligt forhold. Levering af fjernvarme forudsætter et projektforslag godkendt af de kommunale myndigheder. Når projektforslaget først er godkendt, så er fjernvarmeselskabet forpligtet til at levere fjernvarme også til kunder, der fx er opført i RKI, ligesom der heller ikke umiddelbart kan lukkes for varmeleveringen, hvis kunden ikke betaler. Derfor bør levering af fjernvarme fortsat alene reguleres af den sektorlovgivning og de branchevejledninger, der er under tilsyn af myndighederne. Det samme er gældende for andre forsyninger.

Følgende fremgår af forbrugerrettighedsdirektivet art. 3, "Dette direktiv finder anvendelse på enhver aftale indgået mellem en erhvervsdrivende og en forbruger på de vilkår og i det omfang, der følger af direktivets bestemmelser. Det finder også anvendelse på aftaler om forsyning af vand, gas, elektricitet eller fjernvarme, herunder fra offentlige leverandører, for så vidt forsyningen sker på aftalebasis". Bestemmelsens ordlyd i forhold til "forsyningen sker på aftalebasis" er ikke senere ændret ved Moderniseringsdirektivet.

Dansk Fjernvarme er af den opfattelse at levering af fjernvarme i Danmark ikke sker på "aftalebasis" jft. Direktivets tekst. Direktivets anvendelsesområdes omfatter ikke fjernvarme med forsyningspligt. Der skal høfligst gøres opmærksom på, at der i de fleste EU-lande ikke er fundet en offentlig regulering sted af fjernvarmeområdet, som kan ligestilles med den regulering, der er i Danmark. Bl.a. i Sverige er fjernvarmelevering alene aftalebaseret.

Det fremgår ikke nærmere af direktivets øvrige bestemmelser eller præampelbetragtninger, hvornår forsyning af vand, gas, elektricitet eller fjernvarme anses for at ske "på aftalebasis" og altså dermed falder inden for direktivets anvendelsesområde.

Af forarbejderne til forbrugeraftaleloven af 2014 fremgår imidlertid, at det efter Justitsministeriets umiddelbare vurdering netop ikke er tilfældet for leveringer, der foretages i henhold til en lovreguleret forsyningsforpligtelse, se LFF 2013 39, afs. 4.1.4.1.2.

Dette begrundes fra Justitsministeriets side med hensynet til samspillet med den forsyningspligt, der gælder for aftaler om forsyning af vand, gas, elektricitet eller fjernvarme, og den forbrugerbeskyttelse, der søges varetaget gennem denne særregulering, og som sikrer den fortsatte leverance af den pågældende ydelse til forbrugerne på baggrund af en tæt lovreguleret mekanisme.

For varmedistributionsvirksomheders vedkommende følger den lovregulerede forsyningspligt af projektbekendtgørelsens § 8, stk. 1, hvorefter virksomhedens ret til at forsyne et område med fjernvarme som følge af en projektgodkendelse også medfører forsyningspligt for de ejendomme, der er beliggende i området.

Det kan efter vores vurdering herefter lægges til grund, at aftaler om forsyning med fjernvarme i henhold til en projektgodkendelse efter varmemforsyningsloven ikke er omfattet af direktivets anvendelsesområde, da forsyningen i disse tilfælde ikke kan anses for at ske på aftalebasis efter direktivets artikel 3, stk. 1.

Desforuden fremgår følgende af varmemforsyningsloven § 20 d.

"Varmedistributionsvirksomheder skal stille deres ydelser omfattet af § 20, stk. 1, til rådighed for forbrugerne på gennemsigtige, objektive, rimelige og ikkediskriminerende vilkår.

Stk. 2. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om afbrydelse af varmemforsyning, opsigelsesvarsel og bindingsperiode med henblik på at forpligte varmedistri-

butionsvirksomheder til at sikre forbrugerrettigheder i forbindelse med aftaler om levering af ydelser omfattet af § 20, stk. 1, mellem forbrugerne og disse virksomheder.”

Side 2/6

Ministeren har ikke udnyttet den direkte mulighed, der er for at lovregulere området, men Forsyningstilsynet har som også tidligere nævnt tilsyn med alle aftaler mellem kunde og fjernvarmeselskab jfr. varmemforsyningsloven § 22 a).

Generelt

Dansk Fjernvarme har udarbejdet flere vejledninger der regulerer aftaleforholdet mellem fjernvarmekunderne og fjernvarmeselskaberne. Den vigtigste vejledning er vejledning om leveringsbestemmelser. Vejledningen er under tilsyn af Forsyningstilsynet jf. varmemforsyningsloven § 22 a. Der ud over er der et privat klagenevæn på området ”Ankenævnet på energiområdet”, hvor i der sidder en landsretsdommer og repræsentanter fra Forbrugerrådet. Ankenævnet behandler forbrugerklager. Kommer der afgørelser fra Ankenævnet, der ændrer praksis tilrettes vejledningen om leveringsbestemmelser.

Vejledningen tager udgangspunkt i hensynet til det kollektiv som fjernvarmeleveringen er, ikke mindst kravet om ”hvile-i-sig selv”, der medfører at såfremt der er omkostninger på en kunde, som kunden ikke selv dækker, så skal disse omkostninger dækkes af selskabets andre kunder. Regnskabet for et fjernvarmeselskab skal populært sagt ”gå i nul”. Der er ikke mulighed for at hente et overskud ud til evt. andelshavere.

Branchevejledningen om leveringsbestemmelser fraviger de almindelige forbrugeraftalebestemmelser til fordel for kunderne. Til gengæld accepteres det generelt, at der betales for de leveringer som finder sted. Denne ordning er væsentligt billigere for kunderne end den konsekvens som lovforslaget vil have, såfremt at myndighederne finder at lovforslaget også skal omfatte levering af fjernvarme.

Fjernvarmen er karakteriseret af meget store finansieringskrav grundet investeringer i selve produktionsenheden, nedlægning af rør m.m. Der er altså ikke tale om et telefonabonnement eller et abonnement på et dameblad. Der er meget store investeringer også i forhold til den enkelte kunde for at kunne modtage fjernvarme. Derfor har aftaler om levering af fjernvarme behov for at kunne agere i forhold til de specifikke betingelser, der er for levering af fjernvarme.

Kommentarer til forslagets enkeltpunkter

Dansk Fjernvarme vil kort kommentere de enkelte ændringsforslag, men dog med hovedvægten på konsekvenserne af ændringsforslaget til § 1 nr. 5 (§ 6 , 3. punktum) som foreslås indsat.

§1, nr. 4: Handelsmæssig garanti

Der indsættes en ny §3, nr. 7, hvori der fremgår: "... specifikationer eller ethvert andet krav, der fremgår af ... **de relevante reklamer**, der var tilgængelige ...".

Det er væsentligt at bemærke, at en reklame aldrig vil indeholde en fuld teknisk specifikation af et produkt. Dermed må det være rimeligt at antage, at bestemmelsen kun finder anvendelse, hvor der er tale om ukorrekte eller decideret misvisende oplysninger i reklamer før køber kan påkalde sig rettighederne nævnt i den nye bestemmelse §3, nr. 7.

§1, nr. 5: Uanmodede leverancer

I forhold til levering af fjernvarme. Ændringen til §6 (nyt stk. 3) medfører, at en forbruger ikke bindes af uanmodet leverance eller aftale på trods af, at denne ikke reagerer på modtagelsen af en sådan. Dette giver konsekvenser for levering af fjernvarme, og kan få de konsekvens for fjernvarmekunderne, at det bliver væsentlig dyrere at modtage fjernvarme.

I henhold til leveringsbetingelserne for fjernvarme kan en fjernvarmekunde opsige sin aftale med fjernvarmeselskabet med kun 8 dages varsel. Som udgangspunkt indgår en ny ejer eller lejer i aftaleforholdet med fjernvarmeselskabet. Det sker ved at fjernvarmeselskabet fremsender et velkomstbrev til kunden.

Fjernvarmeselskabet ophører ikke med at levere fjernvarme til ejendommen, selvom der ikke umiddelbart er et samtykke om levering fra en ny kunde. Hvis den foreslåede § 6 3. punktum skal gælde for fjernvarme, så betyder det, at fristen for opsigelse af aftalen skal forlænges væsentligt fra de 8 dage varslet er i dag.

Er der ikke en ny kunde, der samtidig indgår i aftalen med fjernvarmeselskabet, så vil fjernvarmeselskabet skulle ud og lukke for fjernvarmen og først igen kunne levere fjernvarme til ejendommen, når den nye kunde skriftligt har samtykket til leveringen. Kunderne bliver hermed belastet af såvel åbnings- som lukkegebyr – beløb der ligger på mellem 1500 og 2000 kr. for begge dele jfr. selskabernes takstblade.

Der ud over kan der i værste fald i vinterperioden ske skade på ejendommens eget anlæg, men også på den kollektive del af anlægget, hvis der ikke er varme på. I dag er der en væsentlig større fleksibilitet på området, hvor der opereres med en stiltiende accept. Såfremt kunden meddeler, at han ikke ønsker fjernvarme, så lukkes der for fjernvarmen, og kunden betaler kun for den modtagne og forbrugte varme.

I forhold til etablering af fjernvarme til en ejendom. Det er reguleret i leveringsbestemmelserne, at det forudsætter en skriftlig aftale med kunden.

§1, nr. 6: Fra "fremgangsmåde" til "forudsætninger" for klage

§8 stk. 1 nr. 22 ændres, så der vedr. klagemuligheder skal oplyses om "forudsætningerne" for at klage og ikke "fremgangsmåden ved" klage. Dansk Fjernvarme vil gerne have det uddybet nærmere, hvad ministeriet mener skal forstås ved "forudsætningerne". Det kan for god ordens skyld oplyses, at der i Dansk Fjernvarmes vejledning om leveringsbestemmelser er angivet klageadgang til bl.a. Ankenævnet på Energiområdet. Det er Ankenævnet på energiområdet, der selv har givet beskrivelsen til leveringsbestemmelserne af klagemuligheden, ligesom at Ankenævnet har sin egen klageportal.

§1, nr. 8: Bestilling med "betalingsforpligtelse"

Ministeriet foreslår i §12 med et nyt stk. 2, at såfremt forbrugeren ved afgivelse af en fjernsalgsordre, der medfører en betalingsforpligtelse, skal trykke på en knap eller funktion, så skal denne knap eller funktion være mærket med ordene "ordre med betalingsforpligtelse" eller lignende.

Fjernvarmeselskabernes kunder indgår en løbende abonnementsaftale og betaler som udgangspunkt a conto (enkelte selskaber afregner efter faktisk forbrug). Det er forskelligt fra selskab til selskab om der betales 4 gange om året eller der betales hver måned. Som regel kan kunder, der har udfordringer med at skulle betale 4 gange om året, selv vælge at betale hver måned.

Derudover er der krav om jfr. Energioplysningsbekendtgørelsen § 14, at der fremsendes det faktiske forbrug hver måned dog mindst hver måned i fyringssæsonen. De fleste fjernvarmeforbrugere betaler via bank, PBS el. lignende.

Betingelserne for betaling fremgår derudover klart af leveringsbestemmelserne. Derfor står vi uforstående overfor en "bekræftknap". Det vil være et unødvendigt og fordyrende krav for kunderne.

§1, nr. 12: Betaling for allerede leverede ydelser ved forbrugers tilbagetræden

Det er meget omkostningstungt at etablere fjernvarme til en ejendom mindst 20.000 kr. oftemere. Når der først er etableret fjernvarme, så er en udtræden af fjernvarmeselskaber reguleret i leveringsbestemmelserne og/eller i selskabets vedtægter. Etablering af fjernvarme til en ejendom forudsætter en længere dialog mellem kunden og fjernvarmeselskabet. Denne bestemmelse er i sin helhed et eksempel på, at når en levering kræver en større investering, så er denne bestemmelse ikke brugbar på området.

§1, nr. 14: Opsigelse via samme medie eller platform som aftaleindgåelse

Fjernvarmekunderne kan allerede i dag opsiges deres aftale om levering af fjernvarme samme sted, som de har indgået aftalen (mail, telefon, web og nogle steder en App). Igen er der de særlige leveringsbestemmelser, der regulerer dette, og der er som udgangspunkt ingen udfordringer, når der er tale om opsigelse pga. en flytning.

Hvis kunden ønsker at udtræde af fjernvarmeselskabet og ikke længere vil have fjernvarme, så er der som udgangspunkt tale om en længere forudgående dialog mellem kunde og selskab, da installationerne skal fjernes. Der er bestemmelser for udtrædelse i leveringsbestemmelserne.

Dansk Fjernvarme takker for muligheden for at kommentere på forslaget og står til rådighed for spørgsmål og yderligere dialog om nærværende kommentarer.

Side 2/6

Med venlig hilsen

Birthe Boisen Konsulent
Dansk Fjernvarme
bfb@danskfjernvarme.dk
Tlf: +45 30996037

Justitsministeriet
Jeres sagsnummer 2021-7002-0008
Att: Emma Saugmandsgaard Øe
Sendt til jm@jm.dk og emsa@jm.dk

Dansk Industri
Confederation of Danish Industry

DI's høringssvar vedr. forslag til lov om ændring af forbrugeraftaleloven og aftaleloven

Generelle bemærkninger

DI noterer sig, at forslaget i det væsentlige har baggrund i følgende to forhold:

1. En åbningsskrivelse hvori EU-Kommissionen påpeger en række punkter, hvor forbrugerrettighedsdirektivet vurderes ikke at være korrekt gennemført. Det drejer sig især om, at dele af direktivets bestemmelser er gennemført i lovbemærkningerne til forbrugeraftaleloven i stedet for i selve lovteksten, eller at gennemførelsen af direktivets bestemmelser i forbrugeraftaleloven er sket med en anden ordlyd. [*andre punkter i åbningsskrivelsen er adresseret i implementeringen af Moderniseringsdirektivet, jf. separat igangværende høring*]
2. Tilretning af uhensigtsmæssig implementering af forbrugerrettighedsdirektivet eller ændringer som følge af EU-Domstolens praksis.

Herudover lægges der op til en enkelt ændring, som ikke synes at være baseret på et bagvedliggende EU-direktiv, men et ønske om bedre forbrugerbeskyttelse ved opsigelse af aftaler om løbende levering af varer eller tjenesteydelser.

DI støtter korrekt EU-implementering i hele EU. DI bemærker dog samtidig, at medlemslandene har en vis fleksibilitet ved implementering af EU-direktiver, og der bl.a. er en forpligtelse til at sikre, at loven hænger sammen med den øvrige nationale regulering, samt at loven er klar for dem, der skal anvende den, herunder virksomheder og forbrugere. Der bør derfor altid foretages en konkret vurdering af de kritikpunkter, som EU-Kommissionen rejser i en åbningsskrivelse, og i tilfælde af at man vælger at foretage lovændringer, bør man grundigt overveje hvilken metode, der er mest hensigtsmæssig.

DI ønsker at gøre opmærksom på, at et par af de lovændringer, som er foreslået på baggrund af Kommissionens åbningsskrivelse, vil gøre loven mindre klar og læsevenlig eller påvirke retssikkerheden negativt. DI mener, at der er mere hensigtsmæssige løsninger, uden at Danmark overtræder sine EU-retlige forpligtelser. Se bl.a. nedenfor under "Definitionen på handelsmæssig garanti", "Oplysning om fremgangsmåden ved eller forudsætningerne for klager" og "Ordre med betalingsforpligtelse".

DI bemærker endvidere, at ekspertudvalget, som afgav *Delbetænkning II om gennemførelse af visse dele af direktivpakken New Deal for Consumers*, påpegede, at den nuværende danske implementering af forbrugerrettighedsdirektivets artikel 8, stk. 2, ikke er foretaget korrekt i forbrugeraftalelovens § 12, stk. 2. Justitsministeriet oplyste over for ekspertudvalget, at denne problemstilling ville blive håndteret i forbindelse med nærværende lovforslag, hvilket dog ikke ses at være sket med dette udkast. DI opfordrer til, at fejlimplementeringen rettes, inden endeligt lovforslag fremsættes i Folketinget. Se

nærmere nedenfor under ”Fejlagtig direktivimplementering er ikke rettet”.

Specifikke bemærkninger

Beskrivelse af gældende ret om ”Handelsmæssig garanti”

Beskrivelsen af gældende ret efter markedsføringsloven forekommer baseret på en forældet lov. Nogle af de omtalte regler eksisterer ikke længere i markedsføringsloven. Der synes desuden at være forældede paragrafhenvisninger både til den nuværende markedsføringslov og den nuværende forbrugeraftalelov.

Definitionen på ”handelsmæssig garanti”

4. I § 3 indsættes som nr. 7:

»7) *Handelsmæssig garanti: Enhver forpligtelse, som sælgeren eller en producent (garantigiveren) har påtaget sig over for køberen, ud over sælgerens retlige forpligtelse til at levere en kontraktmæssig ydelse, til at refundere købesummen eller omlevere, reparere eller på anden måde afhjælpe mangler ved salgsgenstanden, hvis den ikke svarer til de specifikationer eller ethvert andet krav, der fremgår af garantierklæringen eller af de relevante reklamer, der var tilgængelige på tidspunktet for eller før aftalens indgåelse, og som ikke relaterer sig til ydelsens kontraktmæssighed.*«

DI gør opmærksom på, at den foreslåede definition er urimelig svær at læse - selv for jurister. Selvom forslaget sker på baggrund af EU-Kommissionens åbningsskrivelse bør der gøres et forsøg på at gøre definitionen letlæselig, så den kan forstås af virksomheder og forbrugere direkte, uden at der er behov for at købe sig til juridisk rådgivning. Det bemærkes, at Kommissionen i sin åbningsskrivelse netop henviser til en bekymring for en usikker retstilstand. Den foreslåede kopiering af direktivets definition vil efter DI's opfattelse bestemt ikke tilgodese hensynet til en klar retstilstand.

Som bekendt bliver EU-lovtekster ofte udarbejdet på baggrund af politiske kompromiser og i tillæg hertil bliver den danske sprogversion af direktivet oversat fra originalversionen af jurist-lingvister, som ikke er eksperter i det pågældende retsområde. Dette kan resultere i danske tekstversioner af direktiver, som simpelthen ikke egner sig til direkte kopiering ind i dansk lov. Dette er et sådant eksempel.

Lovbemærkningerne omtaler, at forslaget vil sikre en tydelig og korrekt gennemførelse af forbrugerrettighedsdirektivets artikel 2, nr. 14. DI kan støtte lovbemærkningerne for så vidt angår formel korrekthed, men bestemt ikke tydelighed, hvilket efter DI's opfattelse bør vægte højere i dette tilfælde.

Levering uden forudgående anmodning

DI er helt enig med Justitsministeriet i, at det følger af en almindelig sproglig fortolkning af den eksisterende § 6 i forbrugeraftaleloven, at forbrugeren ikke kan anses for at have *samtykket* til leveringen, hvis forbrugeren ikke reagerer på en uanmodet levering (jf. formuleringen ”uden forudgående anmodning”).

DI bemærker, at den foreslåede tilføjelse ikke medfører nogen realitetsforskel, og at der ikke sker nogen skade ved at lave tilføjelsen. DI mener dog grundlæggende, at tilføjelsen er unødvendig, og at det generelt er en uskik (forringet lov kvalitet) at opliste nogle

konkrete situationer (men ikke andre) i en lov, når situationerne allerede er klart dækket af den øvrige lovtekst. Det er efter DI's opfattelse endnu et eksempel på en direktivtekst, som Danmark ikke er forpligtet til at kopiere én-til-én i den nationale lovtekst.

Oplysning om "fremgangsmåden ved" eller "forudsætningerne for" klager

Det er i udkastet foreslået, at oplysningsforpligtelsen i forbrugeraftalelovens § 8, stk. 1, nr. 22, ændres fra *"hvor det er relevant, mulighed for klageadgang og i givet fald om fremgangsmåden ved klage"* til *"hvor det er relevant, mulighed for klageadgang og i givet fald om forudsætningerne for klage"* (egen fremhævelse).

Som baggrund anføres det bl.a. i de almindelige bemærkninger:

"Henset til, at bestemmelsen i forbrugeraftalelovens § 8 med implementeringen af moderniseringsdirektivet vil blive straffpålagt, samt til, at det bør sikres, at indholdet af bestemmelsen er klart, og at forpligtelserne efter bestemmelsen er gennemskuelige for den erhvervsdrivende, foreslås bestemmelsen justeret. Det er Justitsministeriets vurdering, at "forudsætningerne for" klage udgør en mere afgrænset og klar forpligtelse for den erhvervsdrivende end "fremgangsmåden ved" klage. Ved førstnævnte formulering skal den erhvervsdrivende beskrive, under hvilke omstændigheder forbrugeren har adgang til at klage."

Efter den gældende bestemmelse (med formuleringen "fremgangsmåden ved klage") er det almindeligt antaget, at den erhvervsdrivende har pligt til at oplyse om adgang til at klage til Forbrugerklagenævnet eller et privat anke- eller klagenævn, og evt. med et link henvise til klagenævnets hjemmeside, hvor forbrugeren kan læse nærmere om proceduren mv. Denne pligt er klart afgrænset.

Det er efter DI's opfattelse ikke tilsvarende klart, hvad der nærmere ligger i den nye forpligtelse ("forudsætningerne for klage"). Lovbemærkningerne giver alene den vejledning, at *"det kan være oplysninger om eventuelle formelle krav, der skal opfyldes, for at forbrugeren har adgang til at klage, såsom klagefrister og lignende"* (egen fremhævning).

Henset til de oplistede hensyn i de almindelige bemærkninger om klarhed og gennemskuelighed, når der fremadrettet bliver tale om en straffpålagt bestemmelse, opfordrer DI til en tydeliggørelse af den handlepligt, der er indeholdt i bestemmelsen.

Udlevering af kopi af samtykke til levering af digitalt indhold

Det er i lovforslagets nr. 7 og 10 foreslået, at ændre "kopi" til "bekræftelse". DI anmoder af hensyn til retlig klarhed om en tydeliggørelse af, hvori forskellen består i praksis.

"Ordre med betalingsforpligtelse" (ny § 12, stk. 2)

DI anerkender, at såfremt afgivelse af en ordre sker ved aktivering af en knap eller en tilsvarende funktion, indeholder EU-direktivet en pligt til at *"knappen eller den tilsvarende funktion på let læselig måde være mærket "ordre med betalingsforpligtelse" eller en tilsvarende utvetydig formulering, som angiver, at afgivelsen af ordren medfører en forpligtelse til at betale den erhvervsdrivende"*.

DI bemærker samtidig, at det forekommer upraktisk med en knap med så langt et navn.

DI forudser derfor, at der i praksis vil opstå et behov for en præcisering af, hvad der ligger i lovudkastets formulering: ”eller lignende”.

Afklaring heraf er særdeles vigtig for virksomhedernes retssikkerhed, da overtrædelse af bestemmelsen samtidig bliver underlagt en meget hård civilretlig sanktion (forbrugeren er ikke bundet af aftalen), jf. den foreslåede § 12, stk. 3.

DI mener, at forpligtelsen f.eks. vil være opfyldt, hvis det umiddelbart inden en knap, hvorpå der står ”KØB”, er tydeliggjort, at ved tryk på ”KØB”-knappen indgår forbrugeren en aftale med en betalingsforpligtelse, sådan som også Forbrugerombudsmanden i dag mener er tilstrækkeligt. Hvis ikke en sådan praksis også i fremtiden er lovlig, har den reelle forbrugerbeskyttelse tabt kampen til ren regel-bureaukrati.

DI anerkender, at der er begrænsninger for, hvor langt lovbemærkningerne kan gå til afklaring heraf, idet der er tale om implementering af et EU-direktiv, men DI ønsker at rejse opmærksomhed om problematikken. Som minimum bør forpligtelsen tydeliggøres i en Forbrugerombudsmandsvejledning, der offentliggøres i god tid inden, den nye lovforpligtelse træder i kraft.

Fejlagtig direktivimplementering er ikke rettet

Som DI har fremhævet i de indledende bemærkninger, lægger lovudkastet *ikke* op til at rette den fejlimplementering, som forbruger aftalelovens § 12, stk. 2 (som fremadrettet bliver § 12, stk. 3) er udtryk for.

Fejlimplementeringen består i, at den nuværende § 12, stk. 2, ikke - som EU-direktivet ellers gør - sonderer mellem de to forskellige oplysningspligter, som den erhvervsdrivende er underlagt i § 12, stk. 1.

Den ene oplysningspligt består i at gøre det klart, at forbrugeren er ved at påtage sig en betalingsforpligtelse. Ifølge EU-direktivet skal overtrædelse af denne oplysningspligt medføre, at forbrugeren ikke er bundet af aftalen, dvs. en ugyldighedsvirkning.

Den anden oplysningspligt består i, at den erhvervsdrivende umiddelbart før forbrugeren afgiver sin bestilling (igen) skal gøre forbrugeren opmærksom på de oplysninger, der er nævnt i § 8, stk. 1, nr. 1, 5, 6, 17 og 18, bl.a. om pris- og leveringsomkostninger. Ifølge EU-direktivet medfører manglende overholdelse af denne oplysningspligt *ikke* aftalens ugyldighed. Derimod er overtrædelse sanktioneret dels civilretligt (forbrugeren slipper for at betale de omhandlede leverings- og returneringsomkostninger, jf. forbruger aftalelovens § 9, stk. 3), dels strafferetligt (bødestraf efter den foreslåede nye § 34).

Professor Susanne Karstoft, som sad med i ekspertudvalget, har også påpeget fejlimplementeringen, og skriver i sin lærebog bl.a. følgende:

”Foruden ordlyden og opbygningen af direktivets artikel 8, stk. 2, taler den omstændighed, at lovens § 9, stk. 3, udtrykkeligt fastlægger retsvirkningerne af mangelfulde prisoplysninger, imod at tillægge tilsidesættelse af § 12, stk. 1, 2. pkt., ugyldighedsvirkning. Dette er da heller ikke gjort i f.eks. svensk og tysk ret.”

DI opfordrer til at den danske særregel, som er opstået på grund af den fejlagtige direktivimplementering, fjernes inden fremsættelse af endeligt lovforslag i Folketinget – således at dansk ret også på dette punkt lægger sig op ad direktivets udgangspunkt. Fejlen kan rettes ved at lave en mindre ændring i den foreslåede nye § 12, stk. 3.

Lettelse adgang til at opsige aftaler om løbende levering af varer eller tjenesteydelser

”Den erhvervsdrivende skal sikre, at opsigelse af en aftale om løbende levering af varer eller tjenesteydelser kan ske på samme medie eller tekniske platform, som aftalen er indgået på.”

Forslaget er ikke baseret på EU-direktiver, men på et ønske om forbedret forbrugerbeskyttelse. Lovudkastets bemærkninger oplyser, at forbrugeraftaleloven i dag ikke indeholder nærmere regler om, hvordan forbrugeren kan opsige en aftale om løbende levering af varer eller tjenesteydelser.

DI støtter forslaget om, at der skal være let adgang til at opsige løbende forbrugeraftaler. DI konstaterer samtidig, at der er tale om en dansk særregel, hvilket skærper kravene til, at reglen er nødvendig og – hvis den er nødvendig – at den er udformet proportionalt og hensigtsmæssigt.

DI savner i den forbindelse, at lovforslaget oplyser om, hvilke mindstekrav til adgangen til at opsige løbende forbrugeraftaler, der kan udledes efter andre regler end forbrugeraftaleloven, f.eks. efter markedsføringslovens regler om god markedsføringsskik og god erhvervsskik.

DI savner endvidere en præcisering af, hvad der nærmere skal forstås ved *”samme medie eller tekniske platform”* med henblik på at vurdere, hvor fleksibelt forslaget er.

Det ville f.eks. være unødvendigt rigtigt og ufleksibelt i forhold til beskyttelseshensynet, hvis opsigelse - uden undtagelse - *skal* kunne ske på den online platform, hvor den oprindelige aftale blev indgået. Hvad så hvis denne online platform ikke længere findes - eller der ikke længere er en samarbejdsaftale mellem platformen og den pågældende erhvervsdrivende?

Det bør efter DI's opfattelse overvejes, om reglen i stedet bør udformes som en retlig standard, der svarer til selve beskyttelseshensynet, nemlig at der skal være *”let adgang”* til at opsige løbende forbrugeraftaler. Samtidig kunne det anføres i lovbemærkningerne, at kravet om *”let adgang”* til opsigelse vil være opfyldt, hvis det er muligt at opsige på *”samme medie eller tekniske platform”*. Derved vil der i praksis kunne tages hensyn til den konkrete situation.

DI står til meget gerne til rådighed for eventuel uddybning eller spørgsmål.

Med venlig hilsen

Lars Frolov-Hammer
Seniorchefkonsulent

From: Susanne Vangsgård <sv@danva.dk>
Sent: 24-08-2021 09:36:13 (UTC +02)
To: Emma Saugmandsgaard Øe <emsa@jm.dk>; Justitsministeriet <jm@jm.dk>
Cc: Helle Katrine Andersen <hka@danva.dk>
Subject: DANVA - forbrugeraftaler og andre retsaftaler på formuerettens område

Justitsministeriet
Att. Emma S. Øe

Da jeg ikke kunne komme i kontakt med dig telefonisk, tillader jeg mig at sende dig nogle linier angående en aktuel høring med frist 23.08.2021.

Udkast til lov om ændring af lov om forbrugeraftaler og andre retshandler på formuerettens område sagsnummer 2021-7002-0008

Dansk Vand- og Spildevandsforening, DANVA, er ikke på høringslisten i forbindelse med ovenstående høring. Vi er dog just blevet gjort bekendt med høringen via modtagelse af en kopi af høringssvaret fra Dansk Fjernvarme.

Formålet med nærværende mail er synliggøre, at hovedbudskabet fra Dansk Fjernvarme gående på, at der er omfattende offentligt regulering af forsyningsforholdene – også gør sig gældende for de danske vand- og spildevandsforsyninger.

Afsættet er, at der – under visse betingelser – er en lovbaseret forsyningspligt for disse forsynings typer, der i øvrigt er hvile-i-sig-selv aktiviteter. Forsyningsforholdene er m.a.o. ikke karakteriseret ved gensidige aftaler indgået mellem to parter, hvor aftaleloven er afgørende.

Sektorlovgivningen sammen med de myndighedsgodkendte leveringsvilkår, anser vi i øvrigt som værende udtryk for "lex specialis".

Såfremt at det besluttet, at forbrugerrettighedsdirektivet skal gælde for "vand" i Danmark, er det nødvendigt med overvejelser om, hvilke forsyninger dette begreb omfatter.

I DANVA er det vores håb, at der i det lovforberedende arbejde gøres brug af den "luft", der er i forbindelse med den nationale implementering af direktivet.

Det kan i øvrigt oplyses, at det er Energistyrelsen, der er resortstyrelse for alle forsyningsarter.

<https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/65382>

Med venlig hilsen
Susanne Vangsgård

Chefkonsulent, cand.jur
D: +45 87 93 35 10

Email: sv@danva.dk

VANDHUSET | Godthåbsvej 83, 8660 Skanderborg |
KØBENHAVN | Vester Farimagsgade 1, 5. sal., 1606 København V |
Tlf. 7021 0055 | danva@danva.dk | www.danva.dk |

Justitsministeriet

Sendt til: jm@jm.dk og emsa@jm.dk

Dato 23. august 2021

Vesterbrogade 32
1620 København V

Telefon 33 43 70 00
mail@danskeadvokater.dk
www.danskeadvokater.dk

Dok.nr. D-2021-023235

Høringssvar over Lov om ændring af lov om forbrugeraftaler og lov om aftaler og andre retshandler på formuerettens område, JM sag 2021-7002-008

Brancheforeningen Danske Advokater stiller advokaters viden til rådighed for lovgivningsarbejdet og den retspolitiske debat.

I samarbejde med Advokatsamfundet har Danske Advokater indstillet advokat Kristian Storgaard til udvalget om gennemførelse af varedirektivet m.v.

Danske Advokater bemærker med tilfredshed det gode arbejde og samarbejde, der ligger til grund for dette lovforslag.

Overordnede bemærkninger

Danske Advokater støtter lovforslaget, som på loyal vis implementerer visse dele af EU direktivpakken New Deal for Consumers.

Vi takker for muligheden for at afgive høringssvar.

Charlotte Hvid Olavsgaard

Specialkonsulent

cho@danskeadvokater.dk

Justitsministeriet
Formueretskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt elektronisk til jm@jm.dk og emsa@jm.dk

23. august 2021

Der henvises til sagsnummer 2021-7002-0008

Forslag til lov om ændring af forbrugeraftaleloven, aftaleloven m.v.

Danske Medier har med tak modtaget Justitsministeriets høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om forbrugeraftaler og andre retshandler på formuerettens område.

Danske Medier har noteret, at de foreslåede ændringer af forbrugeraftaleloven hovedsageligt indføres som led i implementering af EU-direktiver, herunder konkrete "påbud" fra EU-Kommissionen, der på en række punkter ikke finder, at forbrugerrettighedsdirektivet er blevet korrekt implementeret i dansk lovgivning. Da forbrugerdirektivet som udgangspunkt er et totalharmoniseringsdirektiv, er foreningen opmærksom på, at den danske implementering i vid udstrækning er bundet af de regler, som direktivet indeholder. Uanset dette kan de foreslåede ændringer give anledning til uklarheder, og dette vil blive berørt i høringssvaret, ligesom foreningen har enkelte bemærkninger til det konkrete ændringsforslag, der *ikke* er direktivbestemt. Endelig har foreningen et spørgsmål, der ønskes besvaret.

Forbrugerens opsigelse af løbende aftaler

Med henblik på at styrke forbrugerbeskyttelsen indfører lovforslaget en ny bestemmelse (28 a) i forbrugeraftaleloven, hvorved det præciseres, at den erhvervsdrivende har en forpligtelse til at sikre, at forbrugeren skal kunne opsig et løbende abonnement på samme medie eller tekniske platform, som aftalen er indgået på.

Med bestemmelsen indføres der nye formkrav, der ikke hidrører fra EU-retlige forpligtelser, og foreningen finder det af samme grund vigtigt, at reglerne ikke medfører uhensigtsmæssige konsekvenser eller bindinger, herunder påfører danske erhvervsdrivende strengere krav end de krav, som erhvervsdrivende i EU skal opfylde.

Foreningen kan tilslutte sig, at det ikke må være en udfordring for forbrugeren at opsig en aftale, og finder det rimeligt, at forbrugeren skal kunne sende en opsigelse på samme medie og/eller kommunikationsform, som aftalen i sin tid blev indgået på. Er aftalen indgået via telefon eller på mediets webshop, kan opsigelse således ske ved henholdsvis at ringe til kundecenteret eller ved at tilgå forbrugers profil på webshoppens.

I praksis vil den erhvervsdrivende tillige give forbrugeren mulighed for at opsige aftalen på andre medier eller tekniske platforme, såfremt forbrugeren foretrækker dette. Foreningen finder det derfor positivt, at dette fortsat er en reel mulighed.

I lyset af den omfattende digitaliseringen og de samfundsmæssige gevinster, der ligger i at anvende digitale løsninger, finder foreningen endvidere, at det bør være i overensstemmelse med forbruger-aftaleloven, at en virksomhed generelt opfordrer kunderne til at anvende virksomhedens selvbetjeningsløsninger til at opsige en aftale.

Udlevering af kopi af samtykke til levering af digitalt indhold

Danske Medier tilslutter sig Justitsministeriets ændring af forbruger-aftalelovens § 13, stk. 2, 2. pkt., der medfører, at den erhvervsdrivende fremover skal udlevere en *bekræftelse* og ikke længere en *kopi* af forbrugers udtrykkelige samtykke til og anerkendelse af, at denne mister sin fortrydelsesret, når leveringen af det digitale indhold påbegyndes, inden fortrydelsesfristens udløb.

Foreningen er enig i, at denne modificering af den erhvervsdrivendes forpligtelse er i tråd med direktivets ordlyd og bedre rammer den rette balance mellem hensynet til forbrugerbeskyttelse og hensynet til den erhvervsdrivende. Dertil kommer, at anvendelsen af begrebet *kopi* i praksis gav anledning til usikkerhed om den rette opfyldelse af forpligtelsen, hvilket ikke er hensigtsmæssig, når der er tale om regler, der har retsvirkninger for såvel forbrugeren som den erhvervsdrivende.

Ændringen af ordlyden vil efter foreningens opfattelse gavne retssikkerheden, og en bekræftelse af forbrugers samtykke og anerkendelse af mistet fortrydelsesret vil fx kunne fremgå af den ordrebekræftelse, der fremsendes, når forbrugeren har indgået en aftale, hvorved der gives afkald på fortrydelsesretten ved leveringen af det digitale indhold.

Ordre med betalingsforpligtelse

Det følger af forbruger-aftalelovens § 12, stk. 1, at hvis en fjernsalgsaftale indgås ved hjælp af elektroniske midler, og aftalen pålægger forbrugeren en betalingsforpligtelse, skal dette være angivet klart og tydeligt på det sted, hvor bestillingen afgives. Hvis dette ikke er overholdt, vil forbrugeren ikke være bundet af aftalen.

Under henvisning til ovenstående retsvirkning, samt til såvel afgørelser fra Forbrugerklagenævnet, samt konkrete udtalelser fra Forbrugerombudsmanden, må retstilstanden antages at være ganske klar, hvilket i øvrigt også afspejles i praksis i bestillingsflowet, som anvendes i de danske webshops m.v., herunder fx ved køb af medieabonnementer. I langt de fleste tilfælde vil det derfor være helt tydeligt for den gennemsnitlige forbruger, at erhvervelse af en specifik vare kræver betaling, og hvor- når i bestillingsprocessen at pågældende forpligter sig til dette.

Lovforslagets indførelse af et nyt stk. 2, hvorved det udtrykkeligt fremgår, at den erhvervsdrivende skal sikre sig, at en knap eller tilsvarende funktion, der medfører afgivelse af en ordre, skal være mærket med "*ordre med betalingsforpligtelse*" eller anden utvetydig formulering, forekommer af

samme grund unødvendig. Foreningen tager dog til efterretning, at ændringen sker for at efterkomme EU-Kommissionens formaninger i åbningsskrivelsen af 11. oktober 2017.

Foreningen skal dog opfordre til, at fortolkningen af, hvilke formuleringer, der lovligt kan anvendes for at signalere, at forbrugeren nu indgår en betalingsaftale ikke bliver for restriktiv, men at der i stedet skeles til, hvorvidt ordlyden og opsætningen medfører, at forbrugeren ikke kan være i tvivl om, at vedkommendes bestilling af en vare eller ydelse modsvares af en betaling. Tydelige formuleringer som "*Gå til betaling*", "*Du er nu i gang med et køb*" er fx oplagte eksempler, og det vil være nyttigt, såfremt dette og lignende eksempler fremgår af bemærkningerne og/eller af vejledninger og udtalelser fra Forbrugerombudsmanden.

Telefonsalg

Danske Medier har med tilfredshed noteret, at lovforslaget ikke medfører ændringer i forbrugeraftalelovens undtagelse vedrørende telefoniske henvendelser om tegning af abonnement på aviser, ugeblade og tidsskrifter. Det danske mediemarked er præget af en vedvarende og alvorlig tilbagegang i salget af aviser og blade, og det har derfor afgørende betydning, at abonnementssalget kan gennemføres optimalt. Telefonsalget er i den forbindelse en essentiel salgskanal for de fleste abonnementsmedier. Dertil kommer, at begrundelsen for at indføre og opretholde muligheden for at tegne abonnement ved telefonisk henvendelse var og er fortsat, at der er et helt særligt demokratisk hensyn til at sikre, at disse skriftlige publicistiske nyhedsmedier vedbliver at være tilstrækkeligt udbredt til at sikre et fælles vidensniveau og en fælles indsigt i samfundsmæssige diskussioner og forhold.

Konkurrence- og forbrugerstyrelsen foretog i efteråret 2019 en undersøgelse af telefonsalgssundtagelserne, herunder mediernes anvendelse af reglerne for uanmodet telefonisk kontakt til forbrugere. Danske Medier går ud fra, at resultatet af denne undersøgelse er færdigbehandlet og er blevet videreformidlet til de relevante ministerier, herunder Justitsministeriet. Danske Medier er i den forbindelse fortsat meget interesseret i at få indsigt i resultaterne af undersøgelsen, herunder den del af undersøgelsen, der relaterer sig til foreningens medlemmer. Det er dog uklart, hvilket ministerium/afdeling, der har ansvaret for undersøgelsen på nuværende tidspunkt, og foreningen skal derfor venligst anmode om svar herpå.

Danske Medier står naturligvis til rådighed, såfremt ovenstående bemærkninger ønskes uddybet. Henvendelse herom kan rettes til seniorkonsulent, cand. jur. Christina Mary Moshøj på e-mail cm@danskemedier.dk

Venlig hilsen

Danske Medier

Christina Mary Moshøj
Seniorkonsulent, cand. Jur.

From: Morten Jacob Leth <mojal@digst.dk>
Sent: 12-07-2021 15:36:12 (UTC +02)
To: Justitsministeriet <jm@jm.dk>
Cc: Emma Saugmandsgaard Øe <emsa@jm.dk>
Subject: Sv: Høring vedr. forslag til lov om ændring af forbrugeraftaleloven og aftaleloven, JM sagsnr. 2021-7002-0008DIGST (Id nr.: 1182923)

Til rette vedkommende
Digitaliseringsstyrelsen har ingen bemærkninger.
Med venlig hilsen
Morten Leth

DIGITALISERINGSSTYRELSEN

Morten Jacob Leth
Fuldmægtig, jurist
T: +45 41782431
E: mojal@digst.dk

Kontor for jura
Digitaliseringsstyrelsen
Landgreven 4
1017 København K

www.digst.dk – fordi hverdagen er digital

Til: emsa@jm.dk (emsa@jm.dk)
Fra: Justitsministeriet (jm@jm.dk)
Titel: Høring vedr. forslag til lov om ændring af forbrugeraftaleloven og aftaleloven, JM sagsnr. 2021-7002-0008
Sendt 12-07-2021 14:03
:

Se venligst vedhæftede brev + bilag.

Med venlig hilsen

JUSTITSMINISTERIET

Formueretskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Tlf.: 7226 8400
www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

23. august 2021

Dok.nr.: 21/17561-3
Sagsbehandler:
Rasmus Blaabjerg Laursen
Dir. tlf.: 42484041
Mail: RBL@domstolsstyrelsen.dk

Sendt pr. mail til: jm@jm.dk og emsa@jm.dk

Domstolsstyrelsens høringssvar

Justitsministeriet har ved mail af 12. juli 2021 anmodet Domstolsstyrelsen om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af lov om forbruger aftaler og lov om aftaler og andre retshandler på formuerettens område (Justitsministeriets j.nr. 2021-7002-0008).

Udkastet giver ikke Domstolsstyrelsen anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Rasmus Blaabjerg Laursen

From: Dennis Lange <dbl@fdm.dk>
Sent: 20-08-2021 14:28:14 (UTC +02)
To: Justitsministeriet <jm@jm.dk>; Emma Saugmandsgaard Øe <emsa@jm.dk>
Subject: SV: Høring vedr. forslag til lov om ændring af forbrugeraftaleloven og aftaleloven, JM sagsnr. 2021-7002-0008

Til rette vedkommende

FDM takker for det fremsendte høringsmateriale.
FDM har ingen bemærkninger.

Venlig hilsen

Dennis Lange
Chefkonsulent

T: +45 45 27 07 13
M: +45 51 14 69 92
dbl@fdm.dk · fdm.dk
Firskovvej 32
2800 Kgs. Lyngby

Fra: Justitsministeriet
Sendt: 12. juli 2021 14:04
Emne: Høring vedr. forslag til lov om ændring af forbrugeraftaleloven og aftaleloven, JM sagsnr. 2021-7002-0008

Se venligst vedhæftede brev + bilag.

Med venlig hilsen

JUSTITSMINISTERIET
Formueretskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Tlf.: 7226 8400
www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Justitsministeriet

Att: jm@jm.dk

emsa@jm.dk

FINANS
DANMARK

Høringssvar til forslag til lov om ændring af lov om forbrugeraftaler m.m.

Indledningsvis takker Finans Danmark for muligheden for at afgive høringssvar. Vi har følgende bemærkninger:

Fortrydelsesret ved køb af værdipapirer

Ad § 1, nr. 11

Finans Danmark har siden 2015 efterspurgt en ændring af forbrugeraftalelovens § 18, stk. 3 (som i høringsudkastet foreslås flyttet til stk. 4), da formuleringen hverken er i overensstemmelse med forbrugeraftaledirektivet eller den gældende forståelse af bestemmelsen. Bestemmelsen anses dermed som misvisende for læsere af loven, som ikke har kendskab til den bagvedliggende forståelse og fortolkning af bestemmelsen og bør derfor ændres.

Ifølge formuleringen i den gældende § 18, stk. 3 synes forbrugere ved køb af værdipapirer i visse situationer at have fortrydelsesret, da bestemmelsen undtager fra den i stk. 2, nr. 15 nævnte undtagelse, hvis aftalen vedrører finansielle tjenesteydelser og er indgået uden for den erhvervsdrivendes forretningssted.

§ 18, stk. 2, nr. 15 implementerer forbrugerdirektivets artikel 16, litra b, hvoraf fremgår det, at "levering af varer eller tjenesteydelser, hvis pris er afhængig af udsving på kapitalmarkedet, som den erhvervsdrivende ikke har indflydelse på, og som kan optræde inden fortrydelsesrettens udløb" ikke er omfattet af direktivets regler om fortrydelsesret i forbindelse med aftaler om fjernsalg og aftaler indgået uden for fast forretningssted.

Som værdipapirmarkedene fungerer, er det ikke muligt at håndtere fortrydelsesret på værdipapirer generelt eller som i § 18, stk. 3, hvor købet er sket uden for den erhvervsdrivendes sted, da kunderne dermed får mulighed for at spekulere mod den bank, som har solgt værdipapirerne til kunden, hvis kursen på værdipapirerne efterfølgende falder – blot ved at gøre sin fortrydelsesret glædende og lade handlen gå tilbage.

Finans Danmark foreslår derfor, at § 18, stk. 3 (kommende stk. 4) ændres til

"Kapitlet gælder dog for de i stk. 2, nr. 15, nævnte aftaler, hvis aftalen vedrører finansielle tjenesteydelser og er indgået uden for den erhvervsdrivendes forretningssted med undtagelse af fi-

Høringssvar

23. august 2021

Dok: FIDA-1826564804-691509-v1

Kontakt Maria Birkvad

nansielle tjenesteydelser omfattet af bilag 1 i lov om fondsmæglerselskaber og investeringsservice og -aktiviteter.”

Med ændringsforslaget undtages finansielle tjenesteydelser i forbindelse med køb af værdipapirer.

Med venlig hilsen

Maria Birkvad

Chefkonsulent

Direkte: 20878197

Mail: mbi@fida.dk

Høringssvar

23. august 2021

Dok. nr.:

FIDA-1826564804-691509-v1

Justitsministeriet
Formueretskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt til e-mail jm@jm.dk og emsa@jm.dk
(sagsnummer 2021-7002-0008)

Dato: 23. august 2021

Sag: FO-21/08128-2

Sagsbehandler: /smb

Direkte tlf.: +45 41 71 52 86

Høringssvar vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af lov om forbrugeraftaler og lov om aftaler og andre retshandler på formuerettens område

Forbrugerombudsmanden har modtaget Justitsministeriets brev af 12. juli 2021 med anmodning om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til ændring af lov om forbrugeraftaler og lov om aftaler og andre retshandler på formuerettens område.

Forbrugerombudsmanden har følgende bemærkninger:

Til § 1, nr. 14

Af bemærkningerne til den foreslåede § 28 a om forbrugerens opsigelse af løbende aftaler fremgår følgende på side 48 (Forbrugerombudsmandens fremhævning):

"Dette gælder uanset, om den erhvervsdrivende ved aftaleindgåelsen eller ved senere kommunikation har anført, at en opsigelse skal ske på et andet medie eller teknisk platform."

Opsigelse af en løbende aftale er underlagt de almindelige aftaleretlige regler. En opsigelse anses som et påkrav, som er gældende fra det tidspunkt, det er kommet frem til modtageren. Det kan derfor udgøre et urimeligt aftalevilkår, hvis den erhvervsdrivende stiller krav om, at opsigelse skal ske på en bestemt måde.

Forbrugerombudsmanden foreslår, at dette fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen.

I forbindelse hermed kan vi oplyse, at Forbrugerombudsmanden er bekendt med tilfælde, hvor erhvervsdrivende stiller krav om, at opsigelse skal ske på en bestemt måde, uden at den erhvervsdrivende har godtgjort at have saglige grunde, der kan begrunde et sådan krav.

FORBRUGEROMBUDSMANDEN

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Tlf. 41 71 51 51

CVR-nr. 10 29 48 19

EAN-nr. 5798000018006

forbrugerombudsmanden@
forbrugerombudsmanden.dk
www.forbrugerombudsmanden.dk

ERHVERVSMINISTERIET

Medlem af International Consumer
Protection & Enforcement Network
(ICPEN)
www.icpen.org

Endvidere anbefaler Forbrugerombudsmanden, at den erhvervsdrivendes overtrædelse af bestemmelsen straffes med bøde. Dette for at skabe et øget fokus hos de erhvervsdrivende på at overholde bestemmelsen, at opnå en reel præventiv effekt samt under hensyntagen til at Forbrugerombudsmanden ikke sjældent modtager klager herover, og at bestemmelsen er klar.

Til § 2, nr. 1

Med lovforslaget lægges der op til en videreførelse af den hidtil anvendte lovtekniske model, hvor aftalelovens § 38 c henviser til aftalelovens § 36, stk. 1. En forståelse af retstilstanden forudsætter, at man læser begge bestemmelser.

Det foreslåede stk. 2 i aftalelovens § 38 c tilføjer yderligere kompleksitet til reglerne. Det skyldes, at retsvirkningen af at anvende et urimeligt aftalevilkår i en ikke individuelt forhandlet forbrugeraftale alene vil fremgå indirekte, idet man skal sammenholde de tre mulige retsvirkninger i aftalelovens § 36, stk. 1 (ændring, hel tilsidesættelse og delvis tilsidesættelse) med den nye stk. 2 i aftalelovens § 38 c – der udelukker anvendelse af to af de tre retsvirkninger – før man kan udlede, at retsvirkningen ved anvendelse af urimelige aftalevilkår i ikke individuelt forhandlede forbrugeraftale altid skal være fuldstændig tilsidesættelse.

Eftersom det drejer sig om civilretlige regler, hvor forbrugerne som udgangspunkt selv skal påberåbe sig deres rettigheder over for deres aftaltparter, er det vigtigt, at reglerne er så letforståelige som muligt og ikke kan give anledning til unødigt tvivl om bestemmelsens retsvirkninger. Forbrugerombudsmanden skal derfor foreslå, at den foreslåede stk. 2 i aftalelovens § 38 c affattes som følger (Forbrugerombudsmandens tilføjelse er fremhævet):

"Hvis et aftalevilkår, som er omfattet af stk. 1, 2. pkt., ikke har været genstand for individuel forhandling, kan vilkåret dog ikke ændres eller tilsidesættes delvist, men skal tilsidesættes helt."

Med venlig hilsen

På Forbrugerombudsmandens vegne

Andreas Weidemann
Kontorchef

From: FMN-RLM Mouritzen, Rona Lehmann <RLM@fmn.dk>
Sent: 05-08-2021 11:30:20 (UTC +02)
To: Justitsministeriet <jm@jm.dk>; Emma Saugmandsgaard Øe <emsa@jm.dk>
Subject: Forsvarsministeriets svar på høring om ændring af lov om forbrugeraftaler og lov om aftaler og andre retshandler på formuerettens område - [RELEASABLE TO INTERNET TRANSMISSION]

RELEASABLE TO INTERNET TRANSMISSION

Til Justitsministeriet

Forsvarsministeriet har ingen bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om forbrugeraftaler og lov om aftaler og andre retshandler på formuerettens område.
Jeres sagsnummer 2021-7002-0008.

Med venlig hilsen

Rona L. Mouritzen
Forsvarsministeriet

Juridisk Kontor / Legal Departement
Holmens Kanal 9, DK-1060 København K / Copenhagen K

Telefon/Telephone: + 45 72 81 00 57 / Mobil +45 61 87 14 57

E-mail: rlm@fmn.dk / Fiin: rlm@fiin.dk
www.fmn.dk

RELEASABLE TO INTERNET TRANSMISSION

From: Sekretærer Jura og EU <sekr_juraogeu@kl.dk>
Sent: 11-08-2021 11:21:53 (UTC +02)
To: Justitsministeriet <jm@jm.dk>
Cc: Emma Saugmandsgaard Øe <emsa@jm.dk>
Subject: KL's høringssvar til udkast til lov om ændring af lov om forbrugeraftaler, lov om aftale og retshandler på formuerettens område - JM sagsnr. 2021-7002-0008

Kære Justitsministeriet

KL har ingen bemærkninger til den fremsendte høring.

Med venlig hilsen
Marianne Hansen

Sekretær
Jura og EU

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København

D +45 3370 3281
E MGH@kl.dk

T +45 3370 3370
W kl.dk

From: Nicolai Voetmann <nivoe@fvm.dk>
Sent: 13-07-2021 13:09:50 (UTC +02)
To: Justitsministeriet <jm@jm.dk>; Emma Saugmandsgaard Øe <emsa@jm.dk>
Subject: Sv: Høring vedr. forslag til lov om ændring af forbrugeraftaleloven og aftaleloven, JM sagsnr. 2021-7002-0008 (FVM Id nr.: 118244)

Kære JM
Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har ingen bemærkninger til det fremsendte materiale.

Venlig hilsen

Nicolai Voetmann
Fuldmægtig | Retskontor
+45 24 77 17 99 | nivoe@fvm.dk

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Departement | Slotsholmsgade 12 | 1216 København K | Tlf. +45 38 14 21 42 | fvm@fvm.dk | www.fvm.dk

[Facebook](#) | [Twitter](#) | [Instagram](#) | [LinkedIn](#) | [Privatlivspolitik](#)

Til:

Fra: Justitsministeriet (jm@jm.dk)

Titel: Høring vedr. forslag til lov om ændring af forbrugeraftaleloven og aftaleloven, JM sagsnr. 2021-7002-0008

Sendt 12-07-2021 14:03

:

Se venligst vedhæftede brev + bilag.

Med venlig hilsen

JUSTITSMINISTERIET
Formueretskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Tlf.: 7226 8400
www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

From: <kos-Direktionssekretariatet@politi.dk>
Sent: 12-07-2021 15:59:26 (UTC +02)
To: Justitsministeriet <jm@jm.dk>; Emma Saugmandsgaard Øe <emsa@jm.dk>
Cc: kos-Direktionssekretariatet@politi.dk <kos-Direktionssekretariatet@politi.dk>
Subject: SV: Høring vedr. forslag til lov om ændring af forbrugeraftaleloven og aftaleloven, JM sagsnr. 2021-7002-0008

Til Justitsministeriet

Rigspolitiet har ingen bemærkninger.

Med venlig hilsen

Kimmi Torp
Chefkonsulent

POLITI

Rigspolitiet
Koncernledelsessekretariatet
Center for Ministerbetjening
Polititorvet 14
1780 København V

Mobil 41 74 74 29
E-mail kto010@politi.dk

Web www.politi.dk
Facebook facebook.com/politi
Twitter twitter.com/rigspolitiet

Fra: Justitsministeriet
Sendt: 12. juli 2021 14:04
Emne: Høring vedr. forslag til lov om ændring af forbrugeraftaleloven og aftaleloven, JM sagsnr. 2021-7002-0008

Se venligst vedhæftede brev + bilag.

Med venlig hilsen

JUSTITSMINISTERIET
Formueretskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Tlf.: 7226 8400
www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Justitsministeriet
Formuekontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om forbruger aftaler og lov om aftaler og andre retshandler på formuerettens område, samt ændring af markedsføringsloven

Bemærkninger i forbindelse med Justitsministeriets udkast af 12. juli 2021 vedrørende forslag til lov om ændring af lov om forbruger aftaler og lov om aftaler og andre retshandler på formuerettens område., j.nr. 2021-7002-0008, dok.nr. 2061402, samt Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens udkast af 2. juli 2021 vedrørende ændring af markedsføringsloven, j.nr. 20/10535-56.

1. Bemærkninger

SikkerhedsBranchen mener det er positivt, at direktivpakken New Deal for Consumers implementeres med henblik på at harmonisere beskyttelsesniveauet for forbrugere i Europa for dermed at fremme den grænseoverskridende handel ved den foreslåede modernisering af visse forbrugerretlige direktiver.

2. Strafferetlige legalitetsprincip

Implementering af Direktivet bør være i overensstemmelse det strafferetlige legalitetsprincip, jf. straffelovens § 1, hvorefter der alene kan pålægges straf for et forhold, der er hjemlet ved lov eller som ganske må ligestilles hermed, forudsat at:

1. fortolkningen er forenelig med den pågældende lovregels væsen,
2. der er et retstomt rum (»hul«) i lovgivningen,
3. modhensyn ikke afgørende taler imod,
4. fortolkningen er konsistent med de retlige principper, der gælder på det pågældende område,
5. fortolkningen stemmer overens med de almindelige principper om strafansvar, og
6. fortolkningen er rimeligt forudsigelig og tilgængelig for den tiltalte.

Hvor der i implementeringen overlades yderligere håndhævelsesbeføjelser til Forbrugerombudsmanden, bør håndhævelsesbeføjelser således alene kunne udnyttes på baggrund af et klart hjemmelsgrundlag fremhævende den konkrete ulovlighed af en overtrædelse, samt hvor hjemmelsgrundlaget for den konkrete overtrædelse klart og tydeligt kan udledes via reference til EU-retten, dansk lovgivning eller retspraksis.

3. Oplysningsforpligtelser

Oplysningspligten i forbrugeraftalelovens § 8, stk. 1, foreslås tilføjet et nyt nr. 8 med følgende tekst: ”hvor det er relevant, at prisen blev personaliseret på grundlag af automatiseret beslutningstagning”.

Disse oplysninger skal allerede oplyses forbrugeren i henhold til databeskyttelsesforordningens art. 13 (2)(f), idet personaliseringen har en retsvirkning eller på tilsvarende vis betydeligt påvirker forbrugeren.

Med henblik på at undgå inkonsistens i oplysningsforpligtelser foreslås tilføjet, at oplysningsforpligtelsen skal opfyldes som angivet i databeskyttelsesforordningens art. 13 (2)(f).

Derudover er forbrugeraftaleloven på flere punkter foreslået ændret i forhold til oplysningsforpligtelser, hvor der opfordres til, at der udarbejdes vejledninger baseret på et klart og ubestridt hjemmelsgrundlag, for at virksomheder kan indrette sig i forventning om overholdelse af forbrugeraftaleloven, også henset til at bødeniveauet samt Forbrugerombudsmandens håndhævelsesbeføjelser skærpes betydeligt.

4. Tilsyn

Tilsynspligten for implementerede ændringer i forbrugeraftaleloven foreslås udført af Forbrugerombudsmanden, jf. det foreslåede § 33a:

”Forbrugerombudsmanden fører tilsyn med overholdelsen af loven. Tilsynet føres efter markedsføringslovens regler.”.

Med den foreslåede formulering omfattes også i et vist omfang tilsyn med aktiviteter omfattet af databeskyttelsesforordningen, hvor Datatilsynet er tilsynsmyndighed, hvor fx Forbrugerombudsmanden vil kunne påse overholdelse af oplysningsforpligtelser underlagt databeskyttelsesforordningen.

I lighed med den dobbelte tilsynsførelse vedr. uanmodet markedsføring, hvor både Forbrugerombudsmanden og Datatilsynet er tilsynsmyndighed, vil det skabe retssikkerhedsmæssig klarhed om der i § 33a tilføjes, at tilsyn af Forbrugerombudsmanden ikke vedrører overholdelse af databeskyttelsesforordningen.

5. Dørsalg

Forbuddet mod dørsalg er ikke foreslået ophævet eller lempet på trods af, at direktivet om urimelig handelspraksis (EF) 2006/2004 forhindrer medlemsstaterne i at forbyde dørsalg, hvis sådanne begrænsninger skyldes forbrugerhensyn. Forbuddet kan alene fastholdes såfremt begrænsningen skyldes andre hensyn end forbrugerhensyn, fx hensyn til privatlivets fred.

Med henvisning til privatlivets fred er forbuddet foreslået fastholdt, dog uden nærmere redegørelse for, hvorledes totalforbuddet er proportionelt sammenholdt med EU-chartrets artikel 7 med ret til respekt for privatliv og familieliv over for retten til at drive virksomhed jf. samme charters artikel 16. Det bemærkes endvidere at dørsalg er reguleret i forbrugeraftaleloven og udgangspunktet for et forbud mod dørsalg må derfor være påtænkt beskyttelse i forbrugerhensyn og ikke af hensyn til privatlivets fred.

Det foreslås vurderet om en tilstrækkelig og proportionel beskyttelse kunne opnås ved tilladelse til dørsalg forudsat, at forbrugeren ikke på forhånd havde sagt nej tak til dørsalg ved. fx anvendelse af Robinsonlisten eller ved anvendelse af andre mitigerende foranstaltninger.

Det foreslås derfor nærmere belyst, hvorvidt andre EU-medlemsstater har valgt at opretholde et totalforbud imod dørsalg, og hvorledes andre EU-medlemsstater har implementeret hensyn til privatlivets fred i forhold til regler om dørsalg.

6. Håndhævelse

I forlængelse af den foreslåede tilsynspligt for Forbrugerombudsmanden, jf. forbrugeraftalelovens § 33a, foreslås det også, at tilsynet føres efter markedsføringslovens regler.

På denne baggrund er det foreslået, at markedsføringslovens § 32, stk. 2 ændres, således at Forbrugerombudsmanden kan nedlægge et påbud uden at klarhedskriteriet er opfyldt. Klarhedskriteriet indebærer, at der foreligger en klar retstilling, hvor der ikke er tvivl om fortolkning af regelgrundlaget, fordi loven eller rets teorien er klar på området.

Ved den foreslåede ændring af markedsføringslovens § 32, stk. 2 bliver Forbrugerombudsmandens adgang til at meddele påbud udvidet, og med den nuværende ordlyd af markedsføringslovens § 37, stk. 1, vil en tilsidesættelse af et påbud medføre straf eller bøde i op til fire måneder.

Med Forbrugerombudsmandens nuværende praksis indeholdende pressemeddelelser ved meddelelse af påbud og politianmeldelser, samt det skærpende forhold, at overtrædelser af forbrugeraftaleloven foreslås fastsat op til 4 % af den erhvervsdrivendes årlige omsætning, vil den foreslåede udvidelse af § 32, stk. 2, udvide Forbrugerombudsmandens beføjelser så betragteligt - på et retssikkerhedsmæssigt svagt grundlag - at det de facto vil udgøre en disproportional implementering i strid med EU-rettens principper.

For så vidt angår den foreslåede tilføjelse til aftalelovens § 38 e, er det foreslået at Forbrugerombudsmanden fører tilsyn med erhvervsdrivendes anvendelse af urimelige aftalevilkår. Tilsynet skal føres efter markedsføringslovens regler.

Ud over en gentagelse af ovennævnte bemærkninger omkring disproportionalitet, er det retssikkerhedsmæssigt særdeles betænkeligt, at Justitsministeren efter indstilling fra Forbrugerombudsmanden, foreslås beføjelser til at fastsætte regler om kvalificeringen af

standardvilkår som værende ugyldige med den deraf afledte effekt, at Forbrugerombudsmanden herefter kan udstede bøde til erhvervsdrivende på dette grundlag, jf. aftalelovens § 38 f.

Med denne metodiske tilgang tilsidesættes ikke blot legalitetsprincippet i straffelovens § 1, men delegerer i væsentligt omfang den lovgivende og dømmende magt til Justitsministeren og Forbrugerombudsmanden i fællesskab.

7. Bødeforlæg

Forbrugerombudsmandens gives yderligere håndhævelsesbeføjelser i forhold til at kunne tilkendegive bødeforlæg i tilståelsesager uden retssag, jf. det foreslåede i markedsføringslovens § 37, stk. 6:

”Forbrugerombudsmanden kan i tilståelsessager vedrørende de i litra a-d oplistede overtrædelser, i et bødeforelæg tilkendegive, at sagen kan afgøres uden retssag.

a) Overtrædelse af § 5, stk. 1, hvor en erhvervsdrivende uberettiget bruger et logo eller mærke, hvor logoet eller mærket giver forbrugeren en sikkerhed for, at virksomheden giver forbrugeren en særlig beskyttelse. Ved udmåling af administrativ bøde lægges vægt på virksomhedens omsætning.

b) Overtrædelse af § 10, stk. 1, hvor en erhvervsdrivende retter uanmodet elektronisk henvendelse til bestemte aftagere. Ved udmåling af administrativ bøde lægges vægt på overtrædelsens omfang.

c) Overtrædelse af § 10, stk. 4, hvor en erhvervsdrivende retter uanmodet telefonisk henvendelse med henblik på direkte markedsføring til en bestemt fysisk person, der enten er på Robinsonlisten, eller som har frabedt sig direkte markedsføring fra den erhvervsdrivende. Ved udmåling af administrativ bøde lægges vægt på overtrædelsens omfang.

Den foreslåede formulering i § 37, stk. 6, litra c henviser til uanmodet telefonisk henvendelse med henblik på direkte markedsføring. I gældende ret er der dog i forbrugerftalelovens § 4, stk. 1 allerede et forbud mod uanmodet telefonisk henvendelse med henblik *på straks eller senere at opnå tilbud eller accept af tilbud om indgåelse af aftale*, hvor databeskyttelsesforordningens artikel 6 (1) (b) anvendes som behandlingshjemmel. Det foreslås derfor, at § 37, stk. 6, litra c ændres, så ”direkte markedsføring” udgår og erstattes af ” *straks eller senere at opnå tilbud eller accept af tilbud om indgåelse af aftale*”. Den foreslåede bestemmelse bør dog også undtage de oplistede henvendelser i henhold til forbrugerftalelovens § 4, stk. 2, der er undtaget forbuddet om uanmodede telefoniske henvendelser.

Endelig fremhæver den foreslåede formulering på ny den dobbelte tilsynsførelse vedr. uønsket markedsføring, hvor både Forbrugerombudsmanden og Datatilsynet er tilsynsmyndighed, hvilket skaber en retssikkerhedsmæssig usikkerhed, idet begge tilsyn følger særskilte bødeniveauer og egne udstedte vejledninger med hver deres fortolkning.

Borgere og virksomheder vil kunne opleve, at være part i en verserende klagesag hos Forbrugerombudsmanden i forhold til en overtrædelse af markedsføringslovens § 10, samtidig

med også at være parter i materielt samme sag, hvor Datatilsynet behandler materielt samme klage sideløbende.

Det foreslås derfor nærmere belyst, hvorledes andre EU-medlemsstater har implementeret bestemmelser om uanmodede henvendelser med henblik på at imødegå dobbelt tilsyn og korrekt direktiv implementering.

8. Bødeudmåling

Med den foreslåede formulering, og de tilhørende bemærkninger til lovforslaget indeholdende bødemodeller, forhøjes bødeniveauet betydeligt med henvisning til, at det gældende bødeniveau ikke har en tilstrækkelig præventiv effekt. At det pågældende bødeniveau ikke har en tilstrækkelig præventiv effekt, ses ikke dokumenteret.

Derimod må det formodes at Forbrugerombudsmandens nuværende praksis i forhold til udstedelse af pressemeddelelser ved påståede overtrædelser og politianmeldelser, allerede har en så væsentlig præventiv effekt for de fleste virksomheder, at anvendelsen af pressemeddelelser i sig selv er retssikkerhedsmæssig betænkelig, idet pressemeddelelserne meget detaljeret beskriver påståede forhold som endnu ikke er pådømt af domstolene, og hvortil virksomhederne mediemæssigt har svært ved at forsvare sig.

I forhold til overtrædelse af § 37, stk. 6, litra b og c er der i databeskyttelsesforordningens artikel 83, jf. databeskyttelseslovens § 41, stk. 3, derudover allerede hjemmel til at anvende et bødeniveau på op til 4 % af virksomhedens samlede globale omsætning.

Fastholdes en national bødemodel i forhold til overtrædelse af markedsføringslovens § 10 og forbrugeraftalelovens § 4, stk. 1 som foreslået, vil dette indebære uklarhed i forhold til evt. EU-retlig domstolspraksis vedrørende overtrædelse af ePrivacy direktivet, databeskyttelsesforordningen og senere præciseringer fra Datatilsynet, Rigspolitiet og Rigsadvokaten i forhold til egne bødemodeller, samt det europæiske databeskyttelsesråd.

Det foreslås derfor nærmere belyst hvorledes bødemodeller i forhold til ePrivacy og databeskyttelsesforordningen kan afstemmes i forhold til klarhed og retssikkerhed.

Med venlig hilsen

Kasper Skov-Mikkelsen
SikkerhedsBranchen

From: Lone Lau-Jensen <llj@skm.dk>
Sent: 03-08-2021 10:20:18 (UTC +02)
To: Justitsministeriet <jm@jm.dk>; Emma Saugmandsgaard Øe <emsa@jm.dk>
Subject: Vedr. hHøring vedr. forslag til lov om ændring af forbrugeraftaleloven og aftaleloven, JM sagsnr. 2021-7002-0008

Til Justitsministeriet

Jeg kan oplyse, at Skatteministeriet ikke har bemærkninger til det udkast til lovforslag om ændring af lov om forbrugeraftaler og lov om aftaler og andre retshandler på formuerettens område, som Justitsministeriet sendte i høring den 12. juli 2021.

Med venlig hilsen

Lone Lau-Jensen
Chefkonsulent
Moms, afgifter og Told

Tel. +45 72 37 32 86
Mail llj@skm.dk

Skatteministeriet/Ministry of Taxation
Nicolai Eigtveds Gade 28
DK 1402 - København K

Mail skm@skm.dk
Web www.skm.dk

[Sådan behandler vi persondata](#)

Fra: Justitsministeriet
Sendt: 12. juli 2021 14:04
Emne: Høring vedr. forslag til lov om ændring af forbrugeraftaleloven og aftaleloven, JM sagsnr. 2021-7002-0008

Denne e-mail kommer fra internettet. Den er således ikke nødvendigvis fra en intern kilde, selvom afsenderadressen kan indikere det.

Med venlig hilsen

JUSTITS MINISTERIET

Formueretskontoret

Slotsholmsgade 10

1216 København K

Tlf.: 7226 8400

www.justitsministeriet.dk

jm@jm.dk

Justitsministeriet

Sendt via mail til jm@jm.dk
emsa@jm.dk

Islands Brygge 26
Postboks 1990
2300 København S

T +45 33 93 20 00
F +45 33 32 01 74

SMV@SMVdanmark.dk
SMVdanmark.dk

10. august 2021

Vedr. høring over lovforslag om ændring af forbrugeraftaleloven og aftaleloven

SMVdanmark takker for muligheden for at afgive bemærkninger til det fremsendte lovforslag.

SMVdanmark har ingen bemærkninger til de foreslåede ændringer, der udspringer af EU Kommissionens åbningsskrivelse.

For så vidt angår de øvrige foreslåede ændringer forårsaget af Moderniseringsdirektivet henviser SMVdanmark til det høringssvar, som påtænkes afgivet til den særskilte høring af det samlede Moderniseringsdirektiv.

Med venlig hilsen

Jeppe Rosenmejer
Chefjurist

From: Ida Helene Høiberg <ihh@ufm.dk>
Sent: 13-07-2021 15:22:47 (UTC +02)
To: Justitsministeriet <jm@jm.dk>
Cc: Emma Saugmandsgaard Øe <emsa@jm.dk>
Subject: Vs: Høring vedr. forslag til lov om ændring af forbrugeraftaleloven og aftaleloven, JM sagsnr. 2021-7002-0008 (UFM Id nr.: 246470)

Til Justitsministeriet

Uddannelses- og Forskningsministeriet har ingen bemærkninger til denne høring.

For

Thomas Voigt Lund

Jura

Uddannelses- og Forskningsministeriet

Venlig hilsen

Ida Helene Høiberg

Student, Jura

Uddannelses- og Forskningsministeriet

Fra: Justitsministeriet

Sendt: 12. juli 2021 14:04

Emne: Høring vedr. forslag til lov om ændring af forbrugeraftaleloven og aftaleloven, JM sagsnr. 2021-7002-0008

Se venligst vedhæftede brev + bilag.

Med venlig hilsen

JUSTITSMINISTERIET

Formueretskontoret

Slotsholmsgade 10

1216 København K

Tlf.: 7226 8400

www.justitsministeriet.dk

jm@jm.dk